

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredi, izmika nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vse leto 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom na vse leto 24 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača na vse leto 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele tolike več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne odira. — Za oglasne se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasne tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvele frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolje pošilja naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalnim klevetnikom!

Velikostno in impozantno se je završila nedeljska slavnost v Ljubljani, dostojno za slovenski narod, dostojno tudi spominu velikega Prešerna: v tem soglasja vsa javnost, v tem soglasja tudi vsi slovenski listi, ki odkrito priznavajo, da tako veličastne prireditve še ni bilo na slovenskem jugu, kakor je bila slavnost odkritja Prešernovega spomenika.

Edino v naši sredini se je našla črna svinja, ki je napela vse svoje sile, da bi z raznimi najgubnejšimi pomočki diskreditirala slavnost in zmanjšala velikanski vtisk, ki ga je ta impozantna svečanost napravila na narod slovenski in na vsa slovansko, zlasti še jugoslovansko javnost.

In čemu delajo to? Točen odgovor na to vprašanje je lahek! Tare jih blede zavist, da se je slavnost tako nad vse pričakovanje lepo in srečno završila, da se je klerikalci ostentativno niso udeležili, in boli jih, da se jih ni pri prireditvi prav čisto nič pogrešalo.

Do zadnjega trenutka so namreč še upali, da se bo svečanost završila prav klavrno — samo radi tega, ker se je ne bodo udeležili oni in njihova takozvana krščansko socialna društva.

Ko je pa splaval ta njihov up po vodi, ko so videli prihajati z vseh strani odlične slovanske goste in množice slovenskega naroda, ki so vsi spontano prihiteli, da izkažejo zasluženost čast manom velikega Prešerna, jim je zavrela kri in srd jim je napolnil zavistno srce, da se jim ni izpolnila nada, da bi se zbog njihove neudeležbe blamirali pred slovensko in slovansko javnostjo prireditelji Prešernove slavnosti.

In dali so duška svoji onemogli jezi: kakor zbesneli derviši mahajo s kolom okoli sebe in segajo po populnem blatu, da bi z njim ometali

slavnost in nje prireditelje, in se niti ne sramujejo v svoji onemogli jezi in v svoji brezmejni podlosti sramotiti celo spomin onega velikega genija, ki je bil dosihdob svet še vsakemu poštenemu Slovencu.

Svoj žolč in ves svoj neukročen srd so izlili že v sobotno številko »Slovenec«.

Nadeli so sicer praznično obleko, a to samo navidezno, da bi prevarili javnost in jo preslepili, da se tudi oni klanjajo v spoštovanju Prešernovega genija.

Izdali so »Prešernovo prilogo«, na katere prvi strani je bila natisnena res dostojna Medvedova pesem, slaveča v vznesenih besedah prvaka naših pesnikov.

Toda takoj na drugi strani je zastavilo tisto šlovec, ki čuje na ime Eugen Lampe, strupeno svoje pero in potegnulo v blato sveti spomin onega moža, ki je z nesmrtnimi svojimi umetvori zbudil narod slovenski k novemu življenju in ga vpeljal v krog prosvetljenih narodov evropskih.

Ta podla duša je narisala Prešerna kot navadnega plagijatorja, odrekla mu je vsak naroden čut in ga ob koncu proglasila za pijanca in pohotneža, piščo doslovno: »Nesmrtnost v pijači in nebrzdana spolska strast sta pokopala njega in — njegovo poezijo... to mu je stilo moško silo, da je omahnil in padel kot žrtev npravne slabosti.«

Tako podlo in nesramno si upa pisati propalica v »Slovenec« uredništvo v trenutku, ko se ves narod slovenski, ki ga še ni okužila kuga klerikalnega fanatizma, pripravlja, da poravnava svoj dolg možu, ki mu je tako rekoč dal življenje in mu vлил v žile nove življenske moči, tako kleveta v hipu, ko hoče narod pesniku izkazati največjo čast — mu postaviti spomenik in ga obdati z gloriolo časti in slave!

Vprašamo: kaj zasluži takšen šlovec?

Ali bi ne bilo umestno, da bi se postavilo tega podleža na sramotilni oder, da bi mu vsako lahke pljunil v brezstidno njegovo lice in mu izrazil svoje zaničevanje?

Res žalostno je, da mora trpeti slovenski narod v svoji sredini tak nestvor, kakor je sramotilec Prešernovega imena, in ako je bil kdaj bog pravičen, bil je pravičen takrat, ko je z a z n a m o v a l s k r u n i t e l j a p e s n i k o v e g a s p o m i n a, kakor svoje dni zlogolkega Terzita!

V soboto so jeli klerikalci blatiti Prešerna in sedaj ne preide več dne, da bi ne onečastili na najnesramnejši način svetega njegovega spomina.

Sedaj so vrgli hinavsko krinko z obraza, za katero so se še skrivali več let, ter se pokazali v tisti podobi, kakršni so bili takrat, ko je dr. Mahnič prvič zalučil kamen na nesmrtnega pesnika.

Klerikalci so se sedaj razgalili, pokazali so se kot grde brezdomovince, ki niti ne spoštujejo svojih velemož, marveč jih v znak hvaležnosti ometavajo z blatom in jih polivajo z gnojnicami.

Kdo naj sedaj še verjame njihovim tiradom o narodnosti, o narodni zavesti in o narodnem ponosu?

Greuterjev fej takim nizkim in podlim dušam, ki liki hijene še sedaj brusijo strupene svoje zobe ob grobu Prešernovem!

Povsem razumljivo je, ako ti ljudje niso prizanesli spominu Prešernovemu, da bodo temu manj prizanesli onim, ki so postavili pesniku spomenik in priredili slavnost njegovega odkritja!

In res, jedva je bila končana slavnost, že so vzeli v roko krepolec in ga jeli metati na slavnost in njene prireditelje, samo da bi zadostili svoji zli volji in zavisti in da bi kompromitirali svečanost pred javnostjo in pred slovanskim svetom.

Na vse napade, očitanja in dolžitve, ki so jih pri tej priliki nagrmadili klerikalci, oziroma ona črna jata, ki se zbira okoli škofovega glasila, ki se po krivici še imenuje »Slovenec«, odgovarjati, smatramo pod svojo častjo, ker bi s tem izkazali preveliko čast oni kloaki, po kateri se pretaka dan za dnevom šenkavška do neba smrdeča gnojnica.

Pojasniti pa hočemo nekatere stvari, ki jih je »Slovenec« pograbil, da bi jih izbral v svoje umazane egoistične svrhe, a tega ne storimo radi »Slovenca«, marveč radi slovenske javnosti, da bo le-ta spoznala, kaki brezstidni klevetniki in hinavci so ti naši klerikalci.

Pred vsem konstatujemo, da je izdal odbor za odkritje Prešernovega spomenika samo oklic na celokupni narod slovenski, naj se udeleži odkritja spomenika največjega svojega sina; posebno vabilo se je poslalo samo slovanskim prestolnim mestom in raznim slovanskim akademijam znanosti in umetnosti, drugemu nikomur, torej tudine mladočeškemu državnoborskemu klubu.

Ako so se potem razna slovanska in slovanska društva in korporacije vkljub temu, da niso dobila posebnih vabil, udeležila slavnosti, in ako je celo »Mladočeški klub« poslal pri ti priliki v Ljubljano svojega odličnega zastopnika dr. Herolda, je to jasen dokaz, da je vsakdo, ki čuti slovansko, da ne rečemo slovensko, smatral za svojo častno dolžnost, da se udeleži te največje kulturne slavnosti, kar smo jih že kdaj imeli Slovenci.

In ako sedaj kriče klerikalci, da na svečanost niso bili vabljeni in da celo ni bila pozvana Šusteršičeva »Slovanska zveza« ter da se samo zbog tega niso udeležili odkritja Prešernovega spomenika, je to grdo hinavstvo in farizejstvo.

Kakor drugi, bi se bili tudi klerikalci lahko udeležili slavnosti, toda tega niso hoteli storiti, ker

nimajo že zdavna nobenega narodnega čuta več.

Kjerkoli bivajo Slovani, povsodi so se spominjali velikega kulturnega praznika, ko odkrijejo Slovenci spomenik svojemu največjemu sinu; nebroj brzogovnih pozdravov iz vseh krajev, kjer stannje Slovan, izpričuje to jasno.

Slovenci takozvane katoliško-narodne smeri so pa namenoma in ostentativno izostali od slavnosti in se je niso spominjali niti z eno brzojavko, s tem je povedano dovolj!

Torej, gospoda, le ne kričite, kakor bi bili užaljeni, ko ves svet ve, da je to samo hinavstvo in da bi se prireditve na čast Prešernu ne bili udeležili, ako bi se vas vabilo tudi z rokavicami in frakom!

Sicer pa povemo odkrito, da so storili klerikalci popolnoma prav, da so izostali, se je vsaj pokazalo, kdo med Slovenci je naroden in kdo časti narodne svetinje!

Naj klerikalci še tako kriče, nič jim ne pomaga, baš pri tej priliki so si sami pritiskali na čelo pečat ostudnih brezdomovincev!

In prav je tako, se bodo vsaj narodu odprle oči, da se boče z gnusom in studom obrnil od ljudi, ki v svoji narodni brezspolnosti brezstidno klevetajo in blatijo najsvetejše narodne svetinje!

Glas iz Tržiča.

Čislani gospod urednik! V Tržiču se gradivo poročanja zadnje čase tako naglo nabira, kakor bi hotelo sedaj v malo dnevih popraviti vse zamude, storjene po zadnjih volitvah. Tudi danes Vam imamo mnogo poročati. Začnimo tam, kjer izgubljene sinove matere Germanije najbolj glava boli. Kakor so se stari Rimljani bali klica »Hanibal ante portam« ter se skrili pred tem klicem njihovi otroci, tako zbeže tržički Germančki, ako zine kdo v nje: notar. In kaj šele, ako

LISTEK.

Prešernovi. *)

Dnes v tiski davu vstáváš včnen slávu.

Zní svéže zpěv Tvůj, jaks jej lidu zpíval.

Kdo vším si Tebe, těžkých trudů přívál, když v zoufalství nad Tvoují vířil hlavou?

Leč všední los to básníků vždy býval,

chléb se slzami že jim stačil stravou, za jednu píseň nesmrtnou, pravou, že tisícery spár jim srdce zryval.

Dnes všady jas. Zde slunce splývá zlatem

po tváři Tvé, jež s klidným majestátem

vtriumfu písnež zří v ten jasot plesný.

Dnes chlebem zní Tvého Tvůj lid syčen

se zvéda slnný, vírou v sebe vznícen,

na mladé skrání odlesk přístí Vesny.

V Lublani 10. září 1905.

Jar. Vrchlický.

Prešernu.

(Prevod.)

Ovenčan s slavoj dvigaš se iz gneče.

Dnes tvojo pesem ti na čast pojó...

Kaj bilo mar jim, ko skrbi moreče

vihrale so nekdaž ti nad glavó?

Pa vseh poetov je usoda to, da kruh s solzami grenkimi jedó, da za nesmrtno pesem, hipec sreče

kragulj srcé jim kljuje krvaveče...

Svečan je dan. Hej zlato solnce sveti

po licih ti, ki v mirni majesteti triumf zreš pesmi svoje, radost glasno.

Tvoj plod dnes vživa ljudstvo, hvali tebe;

moč čuti svojo, vero trdno v sebe, v očeh bodočo svojo Vesno jasno.

A. Aškerc.

*) Ta prekrasni sonet je napisal na dan odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani navzoči slavni češki pesnik Jaroslav Vrchlický — s pravim imenom dr. Emil Frida, vseučiliški profesor v Pragi in član gosposke abornice.

Komarji.

Premilostni so odložili žlice in si obirali z belim prtičem masna usta. Po veliki dvorani čulo se je še gosto cmokanje in ropot z vilicami in noži in tu in tam prikrito hihitanje. Komarji se niso zmenili za to, da so premilostni nehali jesti, ampak so marljivo delali z blagoslovljenimi deljastmi, da jim je pot tekel z obraza. Kajti dobro je bilo kosilo danes.

Tedaj pa so odprli premilostni svoja usta in hripav glas njihov je odmeval v veliki sobi.

»Rečem vam, ljubi gospodje, žalostno je še za nas v Ljubljani. Človek bi mislil, da smo že gospodarji mesta, kadar naredimo kako procesijo ali kaj takega, potem pa pride taka liberalna slavnost in vse je porušeno, kar smo s trudom sesidali. Ta slavnost nam je več škodovala kakor sto polomov konsumnih društev. Le pogledite! Kdo izmed sunanjih Slovencev je zapisal, da je v Ljubljani katoliško-narodna stranka? Kako vlogo smo igrali? Prav nobena. Če bi nihče naših somišljenikov ne razobesil zastave, kakor jih jaz nisem in vi ljubi gospodje, potem bi vsaj

tako manifestirali naše stališče, sedaj pa je bilo vse mesto v zastavah in videlo se je, kakor da smo samo jaz in vi gospodje v Ljubljani, ki smo katoliško narodni. Ko bi to preje vedel, dal bi jih še jaz razobesiti, toda jaz sem upal, da mi bo sledilo tudi ljubljansko občinstvo, in da naši somišljeniki tudi ne bodo razobesili nikake zastave. Pa vse me je pustilo na cedilu in me tako blamiralo. To me res jezi.«

Premilostni so tu prenehali in udarili jesno po muhi, ki jim je silila v nos, gospodje komarji pa so odložili nože in vilice in z odprtimi ustmi so strmeli v milostnega. Tu in tam se je še kateri ozrl na polno mizo, kjer je bilo še obilno jestvin in si mislil: »Koliko raje bi zdaj jedel še naprej, kakor pa poslušal te jeremijade, ki se jih vsak dan aliži.« Toda to se ne spodobilo in zato so vsi vdano gledali v svojega šefa.

In res so premilostni odprli sopet svoja usta in pričeli vnovič:

»Vi gospodje, stvar je ta, hotel sem vam že enkrat to povedati, da ste namreč vi slabi svetovalci. Ali se ne bi dalo preje priti v odbor za Prešernov spomenik in potem bi bilo vse drugače. Kakor je bila slavnost

zdaj liberalna, tako bi v tem slučaju bila naša. Le pomislite: naše Marijine družbe, naši delavci in duhovščina, vse bi bilo tukaj, jaz bi imel govor in bi spomenik blagoslovil, one nage ženske ne bi bilo na njem ali pa bi bila vsaj oblečena, kratko: vse bi bilo drugače. Zdaj pa, kako je bilo! Zaočljubil sem se ljubemu Bogu in svetemu Antonu, da ne bom preje miroval, predno ne bo Ljubljana naša. Prašam vas pa, kdaj pa bo to? Slabi svetovalci ste vi. Le pogledite! Greh se šopiri po mestu. Naga žen-ska stoji pred cerkvijo! In mimo tam hodijo otroci, mladeniči. Vi gospod ravnatelj! Takoj razglasite v semenišču, da se noben semenišnik ne drzne iti tamkaj mimo na sprehod! Zberejo si naj drugo pot za spre-hode.«

Ravnatelj si je takoj zabeležil. Premilostni pa so nadaljevali:

»Za tretjerednike in druge po-božne ljudi si bom že isbral kako molitvico, da jo bodo molili kadar hodo ali mimo spomenika, da ne padejo v skušnjavo. Tako je, dragi gospodje! Nasaj gremo mesto naprej.« Premilostni so pokačljali in pričeli potem sopet:

»Kje je v mestu kako spoštova-

vidijo, da g. notar res gre! Italijani so bili pred Menelikom polni v primeri s tržiskimi Germani pred notarjem. In kako snajo lajati! Da, lajanje je to, kar pišejo zadnje nemške štirnice v »Grazer Tagblatt«. V oni napi pravijo: »Der bekannte Hetzere, potem »von kompetenter Seite«, potem »Herr Franz Stupica«, takoj na to: »ein verbissener Windischer«, končno pa le »Thatsache ist es, das Notar Stupica... um 11 Uhr abends die... Massen sofort zur Ruhe brachte.« — Presneto dolgo ste se svijali pod težo resnice, Nemci, a morali ste jo prisnati!

V imenovanem članku znana redakecija nemških štirn — gospod dr. Jagodiz je baje odstopil, njegovo mesto pa je zavzel laži-katolik Gassner — takoj v uvodu pripoveduje, da je že raspravljala o Riegerjevih zaslugah za Tržič. Pa laže. O zaslugah za predilnico, da, a za Tržič, o teh zaslugah še niste, Nemci, razpravljali, kajti prvič teh zaslug nikjer ni, drugič pa ste v prvem svojem poročilu pozabili, izmislili si jih. Pozivljamo Vas, da nam jih v prihodnjih nemških štirncah imenoma navedete! — Kakor se vidi, je Nemcem zelo hudo, da nimajo povoda zabavljati nad tržiskimi Slovenci in svojo »kulturo« povzdigavati. Pravijo, da so bili demonstrantje informirani od »kompetentne« strani, s čimer jim očitajo nerazodnost in nevednost. Bodi povedano Nemcem, da je vsak tržičkiSlovenec posebej bolj razsoden in vešč takih stvari, kakor vsi tržički privandanci skupaj z Gassnerjem na čelu. Tudi ako bi ne bilo Dana, Aha-šičev, Peharca in notarja, vršila bi se bila demonstracija in tudi častno izvršila, kakor se je. — Delavcem se očita, da jedo nemški kruh. Gospod Gassner, Vas kot šefredakterja nemških štirn smatramo odgovornim za take budalosti! Kaj pa morete storiti tovarnarji brez delavcev? Jedo nemški kruh! Ali ga zaslužijo z našimi žulji? Gospod Gassner, dan se dela. Mi ne bomo prej mirovali, dokler ne bomo vcepili slovenskim delavcem in ukoreninili jim v srca trdnega spoznanja in prepričanja, da je nemški tovarnar najmanj toliko odvisen od slovenskega delavstva, kakor zadnje od prvega. Nikdar ne bomo priznali Vam za Vaša dosežanja delovanja, da ste »Deutscher Wohltäter« slovenskemu delavstvu, ker ste Vi delavcu sploh in posebej še slovenskemu prijazni le v toliko in le takrat, kadar delate z njim dobiček. Ako mislite, da boste s silo ali podkupovanjem ali demonstracijami spravili ljudi, kateri hočejo tej svrhi posvetiti nekoliko prostega časa, s pota, se motite. — Tudi z lažmi ne: laž je namreč, ako Gassner trdi, da ni govoril, da hoče napeti vse moči, da bode spravil iz Tržiča gospoda notarja Štipica. Laž in zavijanje! Gassner je pisal notarju, naj

prekliče te besede — kakor da si jih je notar izmislil! — Še ne! »Ich fordere nun den H. Notar auf, mir den Beweis des Gegenteils (namreč Gassnerjeve laži) zu erbringen oder dort, wo diese Anklage erhoben, auch öffentlich zu widerrufen, da ich Sie sonst der Lüge vor Allen, an deren Achtung mir liegt, seihen und mir weitere Schritte mir vorbehalten müste. Achtungsvoll And. Gassner.« — Torej dokazov hočete? Kako je že pisal Gassner v nemških štirncah? Aha: »Aber wie der Schelm ist, so denkt er.« Gospod Gassner, ali res mislite, da smo tako nevhvaležni onim, kateri so nam to povedali, da jih bomo izdali vaši in drugih privandancev politiki? In to samo na vašo trditve, da vi očitanih vam besed niste rekli? Ne bomo, ampak od vas zahtevamo, da svojo trditve dokazete, kar morete storiti brez priš in brez velikih težav s tem, da poverite gospodu notarju v bodoče več dela, kakor ste mu ga dosedaj dali. — Sicer vam pa na grožnje odgovorimo to, kar vam je odgovoril gospod notar: »Ich überlasse es nun Ihrer Einsicht, in der Sache gegen mich weitere Schritte zu unternehmen; diese wie auch andere dgl. Drohungen sind nicht geeignet meine Ruhe zu stören.« — Pretečeno soboto je bil v Tržiču zastopnik predilnice, kateri se je nepoklicano vsedel na stolec preiskovalnega sodnika, izpraševal je delavce in druge po vrsti o vsem, kar se je dogodilo pri demonstracijah, kaj se je počelo in govorilo v gostilni pri Bastelju dotični večer, kdo je bil tam itd. Cel dan je imel posla. Tudi v občinski pisarni je uradoval s polsaji. Usojam si ponižno vprašanje, ali je opravičen odvetnik igrati vlogo preiskovalnega sodnika? Da si dotični odvetnik ni častnega občanstva med svojimi stanovskimi soobčani zaslužil s svojo preiskavo, to vemo. Spremljal in na roko mu je šel pri tem petelinček Goeken. Prava reva je ta Goeken, gospod urednik! Pride ti pred leti tam nekje iz Pruskega v Tržič s culico v roki, dela polagoma, počasi, se zagleda v Slovenko, jo poroči, izpremeni v Nemko (hamba!) pride že prav na rob konkurza, prosjači pri Slovencih, hlini se jim in prilizuje, Slovenci mu pomagajo na noge, ga dvignejo in on jim je hvaležen enkrat (ni nobenkrat) voli z njimi, ker je slučajno osebno sprt z Gassnerjem, a glej čudo, Gassner ga enkrat pogleda s prijaznim očesom, povabi ga na tarok in vjame petelinčka. Petelinček je Gassnerjev. Proti zadnjemu se je dosedaj zadiral, ker pa svoje narave ne more zatajiti, izbrati si je moral drugega: svoje dobrotnike Slovence, proti tem se sedaj zadirja v svoji nemški kulturi. Ta kultura ga je pa tako podvijala, da je vsa taktičnost opustil, ni smatral Slovencev niti vrednim, naznaniti jim prej svoj izstop iz

stranke. Zadirja se tudi nad slovenskimi delavci in jim preti. Bodi mu povedano, da lahko na mestu odpusti vse delavce, poskrbeli smo že, da dobe vsi v eni uri delo. — Gassner hodi iskat tolažbe h gospodom duhovnikom. Prosimo vas gospodje, posebno vas gospod župnik, tolažbe mu dajte, tem pa dobre svote, naj bo pametnejši neumnost hrani za stara leta. — Vedite, da je Gassner pri vsej svoji neumnosti prefrigan in nikar se mu ne dajte ujeti v past, katero vam nastavlja. Mogoče ste to past že zagledali, ako pa ne, pokazati Vam jo hočemo mi prihodnjšč. — Kaklepu povemo že, da redakcija nemških štirn v »Grazer Tagblatt« s sedežem v Tržiču, s svojim šefredakterjem Gassnerjem vred, ni zmogla sama naprej delovati. Poslala je radi tega pretečeno sredo svojega tajnika in kandidata za mesto šolskega vodje v Tržiču, poturico in podprepnika Mikliša, po inštrukcije dr. Ljubelj k Riegerju. Pričakujemo zopet hudega lajanja nemških štirn; mi pa kličemo: pustimo jih, naj lajajo, to kaže, da mi jahamo.

Državni zbor.

Dunaj, 15. septembra. Dnevni red za prvo sejo državnega zbora dne 26. t. m. obsega sledeče točke po vrsti: 1.) Predloga o italijanskem pravnem fakulteti v Roveretu; 2.) poročilo gospodarskega odseka o škrovnem zakonu; 3.) poročilo justičnega odseka o zvišanju plač avskultantom; 4.) poročilo gospodarskega odseka o zakonu glede pridela vanja hmelja in 5.) poročilo davčnega odseka o vladni predlogi glede znižanja hišnega davka v Inomostu.

Italijansko vseučilišče.

Dunaj, 15. septembra. V prvi seji državnega zbora se razdeli poročilo proračunskega odseka o roveretskem predlogu. Poročevalec posl. dr. pl. Starzynski pravi v tem poročilu, da je potrebno, da se, takoj in brez obotavljanja nudi italijanski mladini nadomestilo za pretrgana predavanja v Inomostu. Vsekakor je ustanovitev samostojne pravne fakultete v Inomostu eden od drugih narodnostnih. — Predlogu je dodan minoritetni votum posl. Malfattija, ki zahteva: »Ustanovi se samostojna pravna in državnoznanstvena fakulteta v Trstu, ki se naj prične z zimskim tedajem po sankolji zakona. — Nadalje je pridjan tudi minoritetni

votum posl. Hofmann-Wellenhofs, ki zahteva, da se s otvoritvijo italijanske pravne fakultete morajo opustiti posebne uredbe pri polaganju ispitov za italijanske slušatelje v Gradcu in Inomostu.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 15. septembra. Tudi v magarski zbornici se je prečitalo danes kraljevo lastnoročno pismo o odgovorih poslanske zbornice. Opozicijski člani so pri tem strastno napadali Fejervaryjevo ministarstvo, dokazovali njegovo nezakonito imenovanje in protustavno poslovanje. Odgovarjali so jim ostro ministri Fejervary, Lanyi in Lukacs.

Budapešta, 15. septembra. Položaj se je znatno zboljšal in splošno se sodi, da je sporazumljenje med krono in koalicijo mogoče. Ako se sporazumljenje ne doseže do 8. oktobra, imenuje se poslovno ministarstvo, ki ne sprejme v svoj program ne madjarskega poveljevanja ne volilne reforme. Spravljivost večine dokazuje pač najbolje to, da je zbornica koncem današnje seje pooblastila predsednika, da med počitnicami vse potrebno sam ukrene ter častita cesarju k godu v imenu zbornice.

Položaj na Ruskem.

Petrograd, 15. septembra. Minister notranjih zadev Buligin je prošil carja za odstop, češ, da je zelo izmučen in bolehen. Car pa je izrekel željo, naj bi Buligin na vsak način ostal na svojem mestu do februarja, ko se sestane gospodarskennaja дума.

Varšava, 15. septembra. Mešni poglavar Bibikov je dobil iz Petrograda obvestilo, da bo za kraljevino Poljsko imenovan poseben namestnik, najbrže baron Mayendorff. Vrhovno poveljstvo nad armado na Poljskem prevzame baje general Skalon.

Ruske finance po vojni.

London, 15. septembra. »Times«, ki se med rusko-japonsko vojno vedno pisse, da je Rusija tik pred bankrotom, so morale ravnokar priznati, da so ruske finance prav ugodne. Zlata vrednost je znašala 1. januarja 1904 902 971 210 rubljev, 1. avgusta 1905 pa 1 128 780 971 rubljev, vrednost se je potemtakem pomnožila za 226 milijonov rubljev. V prometu se nahajajoči denar se je v istem času pomnožil od 700 milijonov na 1030 milijonov rubljev. Pri tem pa je še treba računati na velike vojne izdatke. Razun tega ima ruska vlada še velike svote naložene v inozemskih bankah. Javni ruski dolg znaša 8.800 000 000 rubljev, za kar je treba plačevati na leto 400

milijonov obresti. Seveda se Rusiji ni treba bati njenih upnikov, dokler njen izvoz tako sijajno procvita. Od januarja do avgusta 1904 je izvozila za 466 milijonov, v isti dobi leta 1905 pa za 563 milijonov. Nasprotno pa je uvoz padel od 351 na 286 milijonov rubljev, kar znači, da ruska obrt in industrija napreduje. Po sklenjenem miru se Rusiji posojila od vseh strani ponujajo.

Ločitev Norveške od Švedske.

London, 15. septembra. Nemška, angleška, francoska in ruska vlada so skupno, a n. o. i. obvestile na prijazen način švedsko-norveške delegate v Karlstadu, da želijo mirno rešitev krize med Švedsko in Norveško. Na vprašanja, ali bi te štiri vlade eventualno šle še dalje, se je delegatom odgovorilo, da tega pač gotovo ne bo treba. — Res je Norveška, ki dela glede notranjih utrdb take ovire, ki jih ni mogoče izravnati.

Dopisi.

Z dežele. Komaj sem se odpočil od potovanja k Prešernovi slavnosti, komaj sem se oddahnil, a srce moje je še vedno v beli, krasni Ljubljani. Vedno mi je pred očmi Ljubljana v praznični obleki, do solz genljivi prizori pred odkritjem spomenika, nebrojna narodna armada, razni govori, bratska ljubezen med slovanskimi narodi itd. Ta praznik mora ostati vsakemu Slovancu, bodisi Hrvat ali Rus, Slovenec ali Čeh, do zadnjega zdihljeja vtisnjen v srce. Res, bil je praznik, kakršnega še ni videla Ljubljana in ga tudi izlepa ne bo. Vsa čast gospodu županu, vsa čast narodnim damam, vsa čast beli Ljubljani! In »Slovenec«, ta surovina, list vseh pijanih farjev in barab, ta pod varstvom knezoškofa Bonaventure stoječi list piše od sile nesramno in blati vse, kar je vzvišeno. Posebno nagota mu ne gre iz glave. O ti hinavci! Poglejte v svoje farove in tam odpravite nagote, pohujšljivost, nezakonske in ponoči na skrivnem pokopane otroke. Kadar to odpravite, potem se ogasite za Prešerna! Dokler pa tega ne storite, vam kličemo iz tisoč grl: feji!

Udeležnik veselice z dežele.

Iz Liburnije. Zelo nas je presenetilo, ko smo se v nedeljo pripeljali z reškim vlakom ob 1/4 na 10 dopoldne v Ljubljano. Jako veliko reklame je bilo glede slavnosti, tako, da smo nekaj boljše pričakovali. Toda jako smo bili presenečeni, ko se vlak ustavi, ker nam v pozdrav ni niti en živijo-klic na uho udaril. Niti enega človeka ni bilo na peronu, da bi nas sprejel, in vendar se nas je pripeljalo ogromno število, okoli 500 oseb. Med temi so bila zastopstva vseh društev iz Liburnije, kakor tudi mnogo iz hrvatskega Primorja in nekaj iz Kranjske. Tudi je bilo zastopano eno društvo celo s svojo zastavo. Nadejati se je bilo, da nas pričaka vsaj en oddelek ljubljanske društvene godbe, kakor tudi kako pevsko društvo in oddelek Sokola — toda na žalost smo zapazili, da je naš up splaval po

Dalje v prilogi.

nje do mene? Kak delavec se še odkrije, drugi pa nobeden ne, če se peljem po mestu. Vsak paglavec že misli, da se sme norčevati iz mene. Nastavi se ob cesti in se mi porogljivo smeje v obraz. Ali je to spoštovanje, ki gre knezoškofu? Vprašam vas, ali je to spoštovanje?

Splošen molk. Debeli korar si neženirano briše z obraza sline, ki so v enomer letele iz ust premilostnega v njegov tolati obraz.

Premilostni pa so vnovič pričeli: »In pa Prešeren? Kaj je nam treba navduševati se zanj. Ali je bil naš? Ne! Ali so njegove pesmi po-bodne, kakor Silvina Sardenka? Zopet ne. Kaj je bil Prešeren, povedal je dosti jasno Lampe in za takega človeka se nam ni treba navduševati. Naj ga imajo sami. On je bil tako njih prednik, liberalce z dušo in telesom, sovražil je duhovnike in se norčeval iz njih. Ali ne poznate njegove pesmi Sveti Senan ali pa Nuna in kanarček? In pa Nezakonska mati! Ali se ne daje s to pesmijo direktno potuha mladim dekletom, Marjinih hčerkam? Ali ste bili gospodje s slepoto udarjeni, da niste znali o pravem času v uredništvu »Slovenec« to povedati? Ali

moram biti povsodi jaz sam zraven? Poglejte nemški centum v Nemčiji. Goethe je bil ravno tak liberalce, kakor Prešeren in zato se nemški centum tudi ne udeležuje nikakih Goethejevih slavnosti in je zato tudi v katoliških šolah prepovedano čitati Goethejeve pesmi. To bi bilo treba tudi pri nas za Prešerna. To ni pesnik za naš nepokvarjeni narod. Vi gospodje pa še pomagate pri slavljenju tega moža?

Rdeč korar se ni mogel več zadrževati in kar bruhnilo je iz njega:

»Saj vendar premilostni, ni niti eden od nas dal rasobesiti zastave, mi...«

»Ne motite me« so ga prekinili premilostni in nadaljevali:

»Rajši pogledjte naša dična katoliška dijaška društva. Kaj se jim je bilo treba štoliti med liberalce, kakor peto kolo k vozu? Nihče jih ni vabil, vsakemu so bili na potu, pa se še vsiljujejo v liberalno družbo. Toda jaz vem, za kaj se jim je šlo. Mislili in upali so, da jim katera liberalna gospodična vrže milostno kak šopek iz okna, pa so se, kakor sem slišal, zelo smotili. Slišali so le

z oken in od vseh strani zabavljice in porogljivo smejanje in uvideli, da tukaj ni torišče za nje. In prav se jim je zgodilo! Pustijo naj ženske v miru in mesto na nje, naj raje mislijo na pekel in na dušno zveličanje. To je za katoliškega dijaka! Meni se sploh v zadnjem času naše katoliško dijaštvo prav nič ne dopade. Ozirajo se po ženskah, pri molitvi so razmišljani, nekateri baje ne poljubijo vsakemu duhovniku roke, da, slišal sem celo, da hodijo nekateri vzlic moji prepovedi na plese. Tega imam tudi že dovolj. Menda imajo malo preveč denarja, zato jim bom prihodnjšč malo privol mošnjček, da postanejo zopet malo bolj pohlevni. Se celo — ah neverjetno! — premilostljivi so udarili z roko po mizi, da je vse zažvenketalo — le pomislite, Terseglav hodi baje z neko žensko okoli. Kakor rečeno, jaz imam tega dovolj. Sit sem že!«

Premilostni so vatali in šli na potrebo in zdaj je zašumelo, kakor v panju po dvorani.

»Za Boga, kakšen je danes Tone« je hitel postaren gospod, »jaz mu nisem kriv, sam si je kriv.« »Togota, togota« pristavljaj je drugi, vsi pa so si oddehnili, ko so premilostni odšli

in ta in oni pričel je vnovič z jedjo ali izpil kozarec rujnega vina.

Toda le prekmalu so bili premilostni zopet na svojem sedežu.

In tedaj si je štel v dolžnost mlad korar, da mora potolažiti premilostnjivega.

»Vaša milost« je dejal »vidijo prečrno. Jaz sem čisto uverjen, da v teku par let bo Ljubljana naša. In potem bomo govorili mi. Spomenik bomo ali čisto odstranili ali pa bomo vsaj ono babnico — če se le spomnim na njo, me oblije rudečica — babnico torej bomo dali obleči ali pa jo dol vržemo. To je moje mnenje.«

»Kaj imajo neki z ono muzo, da jih tako ženira, meni se narobe prav dopade« zasepetal je drugi mlad gospod svojemu sosedu in tlesnil z jezikom, »malo je takih živih« in oba sta se skrivaj zasmejela.

Tedaj pa se je vzdignil zopet debel rdeč gospod in predlagal sledeče:

»Najboljša taktika naša za sedaj, ko smo tako pogoreli, je, da zabavljamo brez vse. Čez prireditelje, čez spomenik, čez prostor kjer stoji, čez govornike, čez udeležence, čez zastave, sploh brez vse.«

»To je enkrat zopet pametna beseda, ljubi gospod. Vi ste brez dvoma velik političen talent in govoril bom s Šusteršičem, da vam o prihodni volitvi preskrbi mandata« odgovorili so nato premilostljivi in zgnila je z blagoslovljenega obraza prejšnja sveta jeza. Prekrižali so se in vse je pričelo moliti molitev po kosilu.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Prvi del.

(D dalje.)

»Milostivi gospod, jaz ne pojdem v Oglej in tudi Vaše soproge ne odpravim ne tja in sploh nikamor izven devinskega ozemlja. Njeni sestri sta se lahko ločili od svojih mož, ker sta bogati; Hema bi postala prava sužnja, če bi zapustila Devin. Vaši vitezi so ji vdani in zato nimate poguma, pripeljati v grad druge žene, dokler je ona tu; a če bi zapustila Devin, bi v tem starodavnem gradu hitro kraljevala druga ženska. In zato jaz Vaše soproge ne popeljem nikamor.«

Juri je bil tako presenečen, da nekaj trenutkov ni mogel priti do sape. Potem pa je divje zakričal:

vodi. Ko smo videli, da smo sami sebi prepuščeni, smo se hoteli seveda voziti v „Narodni dom“. Toda glej! Tudi tu je bilo slabo skrbljivo. Trije zaspani hjačarski „konjički“ so čakali na vlak, s katerim se je pripeljalo, kakor že rečeno — okoli 500 ljudi. Toliko kar se nje sprejema. Kar se tiče pa odhoda, je bil isti pa še klavnejši ko sprejem. Ne mislimo kritizirati, niti na prate gledati onim, kateri so to zakrivali, ampak s tem mislimo merodajne faktorje opozoriti, da v bodoče, ako se že tako reklama dela in toliko vabi, ne pripravi v zadrego v tujini živčih Slovencev, kateri z vsemi svojimi skromnimi silami delajo na to, da bi čim večje število gostov pripeljali s seboj, in so to, kakor se je lahko prigodno odkrili Prešernovega spomenika videlo, sijajno dosegli. Toda s tem dopisom ne mislimo niti najmanj ruvati proti „Slov. Narodu“, ali pa mogoče proti narodnonapredni stranki, ker smo mi, v Liburniji živčji Slovenci, delali, delamo in bomo vedno delali v prid in korist slovenske na rodnonapredne stranke in širili list „Slov. Narod“, kolikor največje nam bodo okolnosti dovolile. In v dokaz temu smo pripravili zmeraj služiti, ako bi bilo potrebno, slavnemu uredništvu, katero nas lahko vsaki čas javno pozove v svojem cenjenem listu.

Več narodnonaprednih Slovencev Liburnije.

Resolucije I. shoda narodno-radikalnega dijaštva v Trstu.

Polg resolucij, sprejetih na velikem ljudskem shodu v Trstu, o katerem smo v našem listu že zadnjič poročali, so bile sprejete na shodu še naslednje:

Resolucije odseka za dijaško izobrazbo.

I. a) Obsoja nečuvstvo indolence slov. profesorjev, ki še niso napisali slov. učnih knjig za srednje šole. Poudarjamo potrebo, da se slov. srednješolski učitelji organizirajo, da zastopajo stanovske interese in goje slov. srednješolsko pedagoško slovnost. Slov. srednješolski učitelj naj skuša z visoko izobrazbo in idealno vneto paralizirati neugodni vpliv sedanjega pomanjkljivega srednješolskega sistema in malenkostnega miljeja naših srednješolskih mest. V ta namen naj goji brez strankarskih namenov tesnejši prijateljski stik z dijaštvom izven šole.

b) Opozarja javnost na škodljivost škofovih zavodov, kojih intencije nasprotujejo temeljnim principom srednješolske vzgoje.

c) Zahteva, naj vlada med posameznimi predmeti srednje šole znanstveno soglasje, da ne pobija ena stroka nauk in metode druge.

II. Priporoča slovenskim dijakom, naj premisljeno izčrpajo vsa izobraževalna sredstva vseučiliških mest. Toplo jim nasvetuje Prago, to pa z izrecno opombo, da naj se dijaštvo potrdi živeti se v češke razmere in priučiti se češkemu jeziku. Opozarja na jugoslovanska vsenčističta.

III. Biti članom akad. organizacije je za dijake nujno potrebno. Le te pa naj se pazno izogibljajo političnega strankarstva. Notranja vez jim bodi program, ki se izraža brez kršenja individualnosti o podlagah enotnega svetovnega naziranja. Narodna in socialna ideja veže naša društva. Po načelu dela in samopomoči naj se razvijajo sile posameznika v korist celoti. Akadem. društva naj delajo, da se

dviga dijaštvo duševno, нравno in gmetno. O sredstvih, da se dosežejo ti nameni izjavlja:

a) društva naj intenzivno goje strokovno in splošno izobražujoče predavateljstvo. V čitalnici naj ne manjka znanstvenih revij, knjižnica naj vsebuje znamenita dela moderne splošno znanstvene in pa tudi leposlovne literature. Prireajo naj poučne islete;

b) društva naj goje pošteno zabavo, petje, telovadbo. Srednješolsko tradicijo dvoboja naj skušajo odpraviti s tem, da skušajo vplivati na javno mnenje in uvesti poravnano sporov. S predavanji o alkoholizmu in spolnih boleznih naj opozarjajo že absolutirane srednješolce na to nevarnost;

c) zastopajo naj odločno gmetne interese slov. dijaštva v smislu resolucij odseka za gmetno stanje.

Resolucije gmetnega odseka:

I. Slovensko narodno-radikalno dijaštvo, zbrano na svojem prvem shodu v Trstu, smatra žalostne gmetne razmere za prevažni del slov. socialnega vprašanja.

Slov. posojilništvo je glavni vir, ki naj zagotovi z ustanovitvijo podporne fondov dijakom večjih podpor.

Narodno-radikalno dijaštvo ostro graja brezvestnost onih, ki ne vračajo po končanih študijah brezobratnih posojil, ker oškodujejo s tem podporni društva in kratijo zaupanje v dijaštvo. Odklanjamo z zaničevanjem vsako značajno kvarljivo podporo, ki ji je namen, vplivati na prepričanje.

Narodno-radikalno dijaštvo zahteva, da se podpore pravično regulirajo in predlaga ustanovitev osrednjega biroja, kamor naj javijo podporniki svoje podpore in kjer morejo dobiti informacij.

Glede podpornih društev želimo, da se da v njih odborih slov. dijaštvo posvetovalna pravica, da se zagotovi podpora za celo leto, pod pogojem, da se gmetne razmere podpiranca ne izpremenijo ter smatramo mesečnih 10 K za podporni minimum.

II. Radikalno dijaštvo izreka „Omladini“ za nje delovanje na dijaško socialnem polju svoje priznanje ter jo pozivlja, da nadaljuje isto posebno z zbiranjem statističnih podatkov, dokler se ne oprimejo tega velevažnega dela poklicanejši faktorji.

Resolucije odseka za ljudsko izobrazbo.

Narodno rad. dijaštvo:

I. Smatra organizirano poljudno delo med slov. ljudstvom najvažnejšim sredstvom za napredek na kulturnem, političnem in gospodarskem polju.

II. Ustanavljajo naj se v večjih krajih stalne ljudske knjižnice v manjših pa potujoče kot impulz za stalne.

III. Prireajo naj se nazorna ljudska predavanja iz vseh strok človeškega znanja.

IV. Vsa društva z izobraževalno tendenco naj se reformirajo in organizirajo v tem smislu. Nujno potrebna je njih zveza.

V. Slovenska inteligenca in akademiki naj stopijo temu gibanju na čelo.

VI. Priporoča se akademikom snovanje „ferijalnih društev“ za manjša okrožja, ki naj omogočajo vsakemu delovanje v gornjem smislu.

VII. Tudi avtonomne korporacije naj skrbijo za gmetno stanje teh teženj.

Malo odgovora gg. kolegom pri „Slovencu“.

Nisem mislil, da se bom moral prepirati s kolegi pri „Slovencu“, ker o strankarskih slovenskih razmerah redko-

kdaž pišem v srbskih in bolgarskih listih in smo dosedaj tudi kolegialno obsevali med seboj.

Kadarkoli sem prišel v Ljubljano, sem smatral za svojo kolegialno dolžnost, da obiščem redakcijo enega in drugega ljubljanskega dnevnika, ker to zahteva takt, česar pa n. pr. ne zna belgradski dopisnik „Slovenca“, ki misli, da mora biti sato, ker je dopisnik „Slovenca“, obenem tudi katoliški narodnjak — on, pravoslaven Srb!

Ali mora priti do prepira, „Slovenec“ me je — s pomočjo svojega belgradskega dopisnika — izval na junaški megalan in ne bi bilo junaško od mene, da se temu pozivu ne odzovem. „Slovenec“ je podvrget ostri kritiki moja „Belgrajska pisma“, ki jih priobčujem v „Slov. Narodu“, a v istem času hvali kot Žid svojo kramo, dopise, ki jih on dobiva bajt iz vseh važnejših mest v Stari Srbiji in Makedoniji. Obenem se hvali, da je njegov dopisnik v Belgradu „odlični srbski časnikar“ g. Dušan M. Šijački.

Vse to ni nič drugega kot navadna baharija in zato posvetim nekaj vrstic „Slovencu“ in njegovemu dopisniku, da ju naučim 1.) skromnosti in 2.) malo pameti, ako je to mogoče pri njih.

„Slovenec“ trdi, da se moji dopisi niti primerjati ne dajo dopisom, ki jih on dobiva. Nato mu odgovorim sledeče: Jaz bi smatral vedno za veliko razžalitev, ko bi me kdo pripodabljal s „Slovenčevim“ dopisnikom g. Šijačkim. Jaz sem resen časnikar in znam ceniti moderno velesilo, časnikarstvo, kateremu sem se posvetil s vso ljubeznijo, in zato tudi pišem v same resne liste („Slov. Narod“, „Novi Srbo-bran“, „Sofijski“, „Den“ itd.), a nikdar si nisem zamazal rok s tem, da bi najmanjšo stvar napisal za kak zakotni, revolverski list, kakor to dela g. Šijački, ki se je šel po srečno končani ljudski šoli učiti za stavca, a je bil potem reporter pri najumazanejših listih, kar jih je med Srbi („Mali Zurnal“, „Narodni List“ in „Opozicija“), kjer se ni naučil drugega kot kovanja „senzacij“ in laži. In s takim časnikarjem bi se dopustil primerjati jaz, ki me najuglednejši jugoslovanski listi prosijo, da bi pri njih sodeloval?

In pa oni zveneči naslov, ki ga je „Slovenec“ dal svojem dopisniku: odlični srbski časnikar! Ako za to zvedo srbski časnikarji, se lepo zahvalijo „Slovencu“ za to, da je med odlične srbske časnikarje vrštel najineinteligentnejšega njihovega tovariša, ki bi povsod bolj spadal kot med časnikarje, pionirje prosvete!

V ostalem, se jaz ne brigam za kritike „Slovenca“ in njegovega dopisnika, ker to ni potrebno V uredništvo „Slov. Naroda“ je prišel odlični književnik srbski in profesor belgradske univerze in on se je zelo pohvalno izrazil o mojem časnikarskem delu, a ta pohvala je zame več vredna kot „Slovenčevi“ slavospevi na g. Šijačkoga!

Dalje trdi „Slovenec“, da ima on svoje dopisnike po vseh važnejših mestih Stare Srbije in Makedonije, a to je navadna laž! Jaz vem za gotovo in ako želi „Slovenec“, mu to, dokažem da vse dopise iz Prizrena, Skoplja, Bitolja, Soluna it. d. piše g. Šijački — v Belgradu! Je istina to! A kar se tiče „Slovenčeve“ hvala, da te dopise belgradski listi ponatiskujejo iz njega, ker „Slovenec“ baje take vesti prej dobi kakor belgradski listi, pripomnim sledeče: G. Šijački si izmislil kako vest in jo pošlje „Slovencu“. Ker se stvar nikoli zgodila ni, belgradski listi o njej,

seveda, niti pojma nimajo, a g. Šijački hitro prenese te vesti iz „Slovenca“ v kak zakoten belgradski list. Da bi srbski časopisni direktor iz „Slovenca“ posnemal vesti, to je absolutno nemogoče, ker ne dobiva — razen „Slov. Jugu“ — nobeno drugo uredništvo „Slovenca“, to vem za gotovo.

Kaj je torej na stvari? Eto, „Slovenec“ plača g. Šijačkoga za to, da mu dela ameriško reklamo, ker za drugo se „odličnega časnikarja“ g. Šijačkoga niti ne more uporabiti.

A jaz tega nečem delati, ker sem resen časnikar in mi je znana zadača časnikarstva: govoriti istino. Jaz ne maram iskati senzacij, ker je dovolj resnega gradiva, in meni je stalo do tega, da čitatelje „Slov. Naroda“ dobro informiram o vseh važnejših dogodkih na Balkanu, pa tudi „Slov. Narod“ je resen list, ki senzacija ne mara prinašati. nego hoče, da bodo njegovi čitatelji dobro informirani o slovanakem jugu, kar faktično tudi so, ako redno čitajo „Pisma iz Hrvaske“ in „Belgrajska pisma“.

Tako je, gospodje kolegi pri „Slovencu“, ki le kritikuje mene, a svojega dopisnika kuje v zvezde — s tem ne izmanjšate vrednosti mojih dopisov niti je ne povzdignete dopisom g. Šijačkoga. Ako hočete, naj se sestavi s dišče inteligentnih Srbov, kate emu pošljemo moje in g. Šijačkoga dopise in oni naj presodijo, kateri so bolji in aktualnejši! Ako bodete še kaj kritikovali, prikrbim i enostavno sam mnenja posameznih inteligentnih Srbov, ki naj izrečejo svojo sodbo, ker prepisal se več ne bom z vami — je škoda dragocenega časa!

Delajte si reklamo, kakršno hočete, mene to nič ni briga, samo mene pustite v miru, ker sem že nekomu drugemu zamašil usta, pa ne bi takemu hvalisanemu reporterju revolverskih žurnalov, kateremu vse znanje sestoji v izmišljanju senzacionalnih vesti in prav debelih laži!

Pa zdravi bodite!

M. Plut,

avtor „Belgrajskih pisem“.

Šolska raztava.

Ljubljansko učiteljsko je priredilo v prostorih mestne dekleške šole pri Sv. Jakobu razstavo učil ter pisemnih in risalnih izdelkov učencev in učenek, ki se je otvorila 31. avgusta in bila odprta do 12. septembra t. l. Načelnik razstavnega odbora, ki je imel enajst odsekov, je bil g. c. k. okr. šol. nadzornik A. Maier. Vsa razstava je bila razdeljena v posamične oddelke in sicer: oddelke za nazorni nauk, za verouk, računstvo in geometrijsko oblikoslovje ter oddelke za zemljepis in zgodovino. Ta oddelki se je cepil zopet v pododdelke za domoznastvo, Kranjsko, Avstrijo, Evropo in ostala dele sveta. Dalje so bili oddelki za prirodopisje, prirodoslovje, lepopisje in spisje, risanje, za razna učila, kiso jih priredili učitelji sami in končno je bil še oddelke za učila, ki so jih razstavile posamične tverdke.

Vsi ti oddelki od prvega do zadnjega so bili velezanimi, ker so bili urejeni po tvarini za posamične učne slike v posamičnih razredih. Prvi oddelke za „nazorni nauk“ je bil razdeljen v dva dela, in sicer je obsegal prvi del učila, ki se rabijo po nazornem nauku v prvem razredu ljudske šole, ko je treba obravnavati učno sliko o našem cesarju, o mački, zajcu, vrani, belinu, o vodi, železu in o nevihti. Za vsako tako učno sliko so bila razstavljena vsa potrebna učila. Tako n. pr. je obsegala skupina učil za obravnavo učne slike „naš cesar“, Angeli-Hechtovo sliko našega cesarja, cesarjevo fotografsko sliko, dalje slike cesarske krone in žezla, Dunaja, našega cesarja ob potresu v Ljubljani, kolajne cesarskega orla in sliko kronskega petaka. Drugi del tega oddelka je obsegal učila za učne slike drugega razreda lj. šole in sicer za učne slike buča, kaljenje, jesen, ura, zima, zlato, svinec, pomlad, konj in poletje. Za vsako navedenih učnih slik je bilo videti skupino učil, ki je bila sestavljena od posameznih učiteljev in učiteljic. In prav tako, kakor za nazorni nauk, so bile razstavljene skupine učil tudi za vse druge predmete in za vse razrede. S sestavo teh skupin učil je pokazalo ljubljansko učiteljsko svojo izbornu učno metodo. Z lahkoto si prisvaja mladina novih pojmov in brez vsakega truda si širi svoje obzorje. S tem je pa ljubljansko učiteljsko tudi pokazalo, kako temeljito se bavi s poznavanjem otroške duše in ve torej natančno, česa je treba otroku, da ga duševno spopolnjuje.

Učila, ki so tvarjala omenjeni skupini, pa so bila deloma tovarniška, deloma pa so jih napravili učitelji sami. Posebno zanimivi pa so bili izdelki s Hanzelič Terezije, učiteljice v ljubljanskem Marijaniškem in slasti zemljevidni obriaki, ki sta jih s vso preciznostjo in jako lično risala gg. Franc Marolt in Karel Simon, učitelja

na III. mestni dečki ljudski šoli v Ljubljani. Posebno spretna mehanika pa sta gg. Humek Martin nadučitelj na ljudski šoli v Bohinjski Bistrici in Trošt Franc, učitelj na mestni nemški petrazrednici v Ljubljani, ki sta napravila različne predmete za pouk iz fizike.

Vsa ta učila naj bi si dotične šole nakupile, da bi bil velik trud, ki so ga imeli izdelovalci, vsaj deloma poplačan. Nekaj učil, fotografskih slik in načrtov šolskih poslopij pa so razstavile šole krškega in ljubljanskega okraja. Razstavljene pa so bili tudi modeli šolskih tabel, ki so jih napravili po lastnem izumu gg. Humek, meščanski učitelj v Krškem, Skulj Franc, učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani in Šemerl Ivan, učitelj na ljudski šoli v Lescar ter modeli drugih zunanjih tverdk.

V telovadnici, garderobi, v eni šolski sobi in po hodnikih pa je imela razstavljena raznovrstna učila tverdka A. Pichlerja vdova in sin z Dunaja. Od teh učil se jih je nekaj pokupilo sproti, nekaj pa so si jih za poznejši nakup zaznamovali učitelji. Ta tverdka je prav solidna in vsega priporočila vredna, ker ima dobro blago in tudi cene niso pretirane.

Poleg te pa so razstavile razne šolske potrebščine tudi druge firme, med katerimi je zlasti omeniti domači trgovini Bahovec Jerneja in Petriča Josipa. Marsikateremu učitelju, ki je ogledoval razstavljena učila, se je vzbudila želja po njih, a žalibog, da večina krajnih šol svetov nima za šolo nikdar denarja in ubogi učitelj, če ni dovolj spreten, da bi si jih napravil sam, mora poučevati brez njih kakor ve in zna. Po nekaterih šolah je videti tako revščino, da niti najpotrebnejših učil nimajo. Treba bi bilo, da bi merodajni faktorji tu posegli vmes in strogo zaukazali, kaj mora imeti vsaka šola. (Dalje prih.)

Brzjavke

ob priliki odkritja Prešernovega spomenika.

(Dalje.)

Karlovač: Sakupljena bračo! Priključujem se klicem: Slava neumrlom velikom Prešernu! Neka živi njegov duh, duh sviju Slovena. — Petrovič.

Karlovač: Srpska krkvena občina u Karlovcu pozdravlja srdačno braći Slovincima veliku kulturnu proslavu uspomene slavnog Prešerna. Slava Prešernu! Živeli Slovenci!

Irig: Pesmom k prosveti, prosvetom k slobodi! Slava Prešernu! Dr. Dobričić, dr. Vidak, Kostić, Pušić, Barković, Samaražija, Ljubojević.

Imoški: Sveslavenskoj slavi neumrlg Prešerna kliče: Bože pomози prisutnoj braći, da utvrde večnu slogu. Slava Prešernu! — Srp. čitaonica.

Kragujevac (Srbija): Skupljene sve Slovence oko spomenika velikog pesnika srdačno pozdravljamo uz vikom: Slava Prešernu! Živela braća Slovenci, vredni trudenici jugoslovenske zajednice! Živeli Sloveni! — Kolegij Kragujevačke gimnazije.

Kragujevac (Srbija): Slava Franju Prešernu! Živela braća Slovenci! — Studenti: Krasojević, Nikolić, Gjorgjević, Marković, Luković, Stanić, Lješević, Bralović, Todorović, Vasilic, Jovančev, Jerinić, Mile.

Niš (Srbija): Gradjani Niški čestitaju braći Slovincima svečani čin okrića spomenika velikog Prešerna, slavnoga pesnika i književnika bratskog naroda slovenskog, prvoga duhovnoga pokreta za ideje o jačem razvijanju svesti, o potrebi i koristnosti jugoslovenske solidarnosti, koja se je hvala budi slovenskem geniju i velikom Prešernu izmedju braće Slovencea i nas Srba najljepše uzpalila prilikom bratskog učešća mili nam Slovencea u prošlogodišnjoj umetničkoj izložbi, koja nam je tim milija, što pod njegovom zvezdom slovenska solidarnost dobiva sve jačega poleta. Slava velikome pesniku književniku Franju Prešernu! Živeli braća Slovenci! Živelo Slovenstvo! U ime suda i odbora opštine niške, u ime gradjana niških: — Zastupnik predsednika opštine Djordje Pražić.

Niš (Srbija): Niška gradjanska kasina, pridružujući se današnjoj proslavi braće nam Slovencea kliče: Slava Franju Prešernu! — Uprava.

Otočac: Slava neumrlomu velikomu i najslavnijemu sveslovanskemu pjesniku duševnomu velikanu dr. Franju Prešernu! Stevan Marković, Miloš Grozdanić, David Starčević, Emil Tentor, Milan Stojanović, — članovi „Srpske Čitaonice“.

Piroć (Srbija): Slava neumrlome velikom pesniku i književniku naše dične braće Slovencea Franju Prešernu. Spomenik, koji mu danas odkrivamo, neka bi bio luč svesti Jugoslavena i sveto znamenje u borbi proti tudjini. Živela braća Slovenci! Živeli Jugoslaveni! Gradjani grada Pirota: Dimitrije Mišić, predsednik opštine; Mihajlo Nedić, protjerej; Milan Mikolić,

„Ali hočeš, da te na mestu ubijem, predrzneš brezstidni? Moja volja je in ukazujem ti, da popelješ Hemo jutri v Oglej. Edina stvar, ki te briga, je moj ukaz. Kake namene imam, to ni tebi nič mar. Ali hočeš morda, da ukazem svojim hlapcem, naj izpolnijo mojo voljo, in naj zvezano pripeljejo Hemo v Oglej?“

„Tega ne bodete storili.“

„Če treba, storim tudi to.“

V tem trenutku je bela roka odgnila težko zaveso, ki je zakrivala vhod v sosedno sobo in čul se je tresoč ženski glas:

„Gospod Nikolaj, jutri odpotujeva v Oglej.“

Juri se je naglo obrnil proti vratom, ali videl ni ničesar drugega, kakor rahlo gibajoče se zaveso. Nekaj hipov je gledal Nikolaja, kakor bi ga hotel vprašati, kaj da to pomeni, potem pa mu je molče pokazal hrbet in je odšel.

III.

Bila je že noč, ko je prišel devinski vladar na dvorišče svojega gradu. Na morju je ležala megla in ostra burja je brila po kraški ravni. Hasan je pri velikih vratih pričakoval svojega gospodarja. Za uzdi je držal konja in kobilu; kobilu je bila črna ko noč,

konj pa tako bel kakor sneg, oba pa čiste arabske krvi.

„Lepa si, moja Vibra,“ je mrmral Juri, gladeč črno kobilu, „in hitra si kakor burja. Nocoj zdijava, kar se da in kmalu bodeva pozdravila lepo Katarino.“

Juri je skočil na Vibro in ognje-vita kobilu se je vzpenjala, da se je moral jezdec globoko nagniti na njen vrat. —

„Le potrpi, Vibra, najina pot je dolga in jaz nečem, da bi prišla brez sape pod okno Katarinino.“

Hasan je med tem zaprl vrata in zdaj sta devinski vladar in njegov suženj zdijala proti furlanski meji, da so se delale iskre in kakor bi tekmovala, kdo da pride prej na cilj.

Šele čez uro sta nehala dirjati in zdaj se je Juri obrnil do svojega sužnja ter mu z rezkim glasom rekel:

„S teboj nisem bil danes zadovoljen, Hasan. Dvajsetleten človek mora bolje streljati na lok, kakor znaš ti.“

„Ni mogoče gospod,“ je odgovoril Hasan, „krive so zapestnice.“ Pri teh besedah je pokazal Hasan zapestnici, ki jih je nosil kot znamenje sužnosti.

„Daj se krstiti in jutri ti snamemo zapestnici.“

„Tako je tudi Vaš papež rekel bagdaskemu kalifu Aserju. Ali veste kaj mu je ta odgovoril? Rekel mu je, da postane v tistem hipu kristjan, čim postane papež mohamedanec.“

Juri ni razumel za njegovo vero prezirljivega smisla teh besedi. Zašmejal se je glasno in dejal brezakrbno: „Pa bodi kar hočeš; ali bodi že suženj ali svoboden mož, mohamedanec ali kristjan, glej, da boš znal bolje streljati na lok.“

„Pšica je orožje, ki jo vodita oko in veter,“ je pripomnil Hasan; „pest je zanesljivejša, ker se ne loči od roke.“

„Časih je orlovo gnezdo tako visoko, da ga ne doseže nobena roka in da more priti do njega samo pšica.“

„V moj domovini so kače, ki jedo samo javca orla-velikana, ki postavlja svoja gnezda na tako visoke skale, da jih ne more doseči nebena pšica.“

„In kako pride kača do teh jajec?“

„Plezaje.“

Jurjeva roka se je instinktivno krepkeje oprijela težke železne palice. Na Hasanovem licu se ni spremenila nobena poteza; niti najmanjša kretanja ni izdala zamorčevih čvstev.

(Dalje prih.)

predsednik prvostopenega suda; Sribislav Kovačević, sodnik; Timotije Savičič, Dimitrije Vojnovič, sodnik; Nikola Nakić, direktor gimnazije; Dimitrije Madenović, upravitelj osnovnih šol; Vojin Cirković, trgovec; dr. Sima Petrović, lekar; Aleksandar Kuzmanović, nastavnik gimnazije; Karlo Macejka, nastavnik gimnazije; Kosta Kostić, profesor; Miloš Todorović, državni ekonom; Božidar Popović, učitelj; Stevan Ivić, učitelj; Milan Stanojević, učitelj; Vojislav Grujić, okr. blagajnik; Naka Kalović, trgovec; A. Nikolić, bakalin; Todor M. Živković, mehandija; Tanča Kulić, trgovec; Randja Mnović, trg.; Tasa Manić, bakalin; Anta Stan- ković, čurčija; Vasa Stamen- ović, mehandija; Todor Garić, ter- zija; Svetko Rančić, zemljedjelac; Todor Ivanković, mehandija; To- dor Stamenović, abadija; Jovan Ignjatović, mehandija; Dimitrije Mikić, Stavre Klisarević, kro- jači; Stojadin Jovanović, obu- čar; Petar Stamenović, čurčija; Mladen Mišić, mehandija; Joca Čan- j, platnar; Todor S. Jovanović, ba- kalin; Joca Najdanović, pekar; Miša Popomanić, mehandija; Sta- vra Črnić, kovač; Nikola Jova- nović, zemljedjelac.

Sičevo (Srbija): Složna Jugoslo- vija radosno pozdravlja svečanost i slavu velikog rodoljuba braće slovenske. — Nadežda Petrović.

Topola (Srbija): Mila bračo Slo- venci! Zemeljski godišnji zbor srpske „Seljačke Sloge“, sakupljen danas v historiskome mestu Topoli, odakle je veliki narodni vožd Karadjordje razvio zastavu oslobodjenja, srce in dušom učestuje u proslavi rodne nam i druge braće. Slava velikom Prešernu! Živela kulturna slavenska zajednica! — Vodja „Seljačke Sloge“ i predsednik zbora Miloslav Kurtović.

Užice (Srbija): Svojoj braći Slo- vencima grad Užice šalje danas svoje tople želje i kliče: Slava velikom pe- sniku i književniku Franji Prešernu! — Predsednik opštine: Mih. Simić.

Valjevo (Srbija): Velikom sinu naroda slovenačkog, slavnemu pesniku Prešernu večan spomen i slava! direktor valjevske gimnazije: Bogdan Janko- vić, profesor: Petrović, Jan- ković, Sretenović, Krdazlić, Sarić, Romanović, Vukasio- nović, Miljković, Rabrenović, Grujić.

Valjevo (Srbija): Želeči, da spomenik neumrlom Prešernu bude sve- tinja putu napredka slovenskega naroda, pozdravljaju proslavu, kliče: Slava Prešernu! — Denić, Gagić, Mi- losavljević, Žisić, Smilja- nić, Bukavac, inženirji.

Zagreb: Pridružujemo se velikoj kulturnoj i narodnoj slavi mile braće Slovenaca uz poklik: Slava velikom Prešernu! — Upravni odbor srp- skog akademskog pjevačkog društva „Balkan“, Zagreb.

Zombor: Srpsko „Omladinsko kolo“ pozdravlja Prešernovu svesla- vensku slavu! Ilkić, predsednik.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. septembra.

— Klerikalno hinavstvo.

Če se hoče prav do dobra spoznati neskončno podlost klerikalne gonje proti Prešernovemu spomeniku in če se hoče prav spoznati niskotno demagogični značaj škofovega na- stopa, je treba uvaževati naslednja dejstva: Predno je odbor za Prešer- nov spomenik naročil Zajcu, da iz- vrši svoj projekt, so bili vsi osnutki javnorazstavljeni in razstavljen je bil tudi Zajčev osnutek spomenika. Tudi v listih so išle podobe tega osnutka in natančni popisi, v listih, ki jih škof in njegovi duhov- niki vsak dan čitajo od prve do zadnje vrste. A kaj so takrat rekli klerikalci, zakaj se ni škof takrat oglašil, zakaj ni takrat nastopil, za- kaj ni takrat protestiral. O, vemo, zakaj! Molčal je namenoma, da bi po razkritju mogel tembolj hujakati tiste bedaste ljudi, ki se sploh še kaj smenijo zanj. Veruje nam pa lahko, da je to njemu samemu naj- več škodovalo.

— Škof pri obedu v Gor- njem gradu. Znano je, da ima ljubljanski škof v Gornjem gradu na Stajerskem prekrasno graščino. Sezi- dana je ta velika graščina s krvavimi žulji spodnještajerskega kmeta. V tem, ko je ubogi kmet umiral lakote in gi- neval bede, so različni ljubljanski škofje v tem gradu, uprizarjali pohotne igre. Razuzdanosti, ki so jih uganjali škofje

v tem gradu se ne dajo popisati. A že to jim ni zadostovalo. Škof Atenu si je dal obednico na tej graščini okrasiti s slikami. Drage so bile te slike, silno drage, a škof se za ceno ni menil, saj je slike plačal kmet. Te drage slike so ohranjene še dandanes. Kadar sedi ljubljanski škof v tej obednici, takrat lahko pase svoje poglede na nagih žen- skih telesih. Vsa škofova obednica je poslikana s podobami nagih ženak v orgijastičnih pozicijah. Teh nagih žensk izredno bujnih prsi je naslikanih kakih dvajset, škof ima torej dovolj prilike, da se jih nagleda. Čudno pa je, da škof, ki tako gori za sveto sramež- ljivost, še vedno ne misli, da bi dal odstraniti to razžaljenje božje. Reklo se bo morda, da hodi škof le malokdaj v Gornji grad. No, za oči je skrbljivo tudi v Goričanih, kajti tudi na tem svojem gradu ima škof slike nagih žensk. Škof, ki v svoji lastni hiši trpi žaljenje božje in gazi sveto sramežljivost, bi pač niti ust ne smel odpreti proti mu- za Prešernovemu spomeniku.

— Farizejska sramežljivi- vost. Naši zelotski papisti kriče v svet, da se ljudstvo opohotuje nad na- pol golim genijem nad Prešernovo sobo. Ako se res opohotuje, kdo drugi je temu kriv, kakor njegova nad vse po- manjkljiva vzgoja v morali in estetiki. Človek, ki ne išče pohote za vsakim figovim peresom, je ne bo našel tam prav nič, kjer naši papisti zbog hitro vzplamtelega notranjega požara že rde in poskakujejo. Sicer pa, da bi tiste deviške grudi žalile sramežljivost naših „devic“ in „devičarjev“ iz ogromne večine našega dobrega in vernega ljud- stva? Žalile — in sramežljivost? — Res za počit! Čudno potem, da ravno ti na vse pretege sramežljivi ljudje strastno stikajo po objektih, ki bi jih mogli in morali žaliti na sramežljivosti. Ni je namreč skoro nedelje, da ne bi gruča kmečkih omoženih in neomoženih devic in istotako devičarjev ne spra- ševalo po ljubljanskem deželnem muzeju po tisti skrivni sobi, kjer so baje raz- stavljeni goli ljudje in v to stroko spa- dajoča roba. Da je istina, kar smo za- pisali, to ve vsakdo, kdor je le malo postal v muzeju. In dogodilo se je že večkrat, da se je vratar le iztežka od- križal vsiljivih pohotnikov, ki so v družbi svojih žena in deklet brez sramu iskali v zaprti sobici tisočkrat več, nego je tisto, pred čimer na ulici farizejske po- bešajo glave in se delajo, kakor da jih je sram. In taki sramežljivci se držejo lajati pred idealno čisto soho in jo sku- šajo skruniti, kakor skruni pes vogel! Evo je, farizejske sramežljivosti!

— Nagote „katoliških“ umetnin v ultrakatoliškem Solnogradu! Ker se toliko vpije po „Slovenca“ radi Prešernovega spomenika, čegar „decenčnost“ — če sploh smemo ta izraz s strogo umetniškega stališča rabiti — daleč nadkriljuje nage umetnine, ki jih branijo odlični katoliški hrami in so se ob njihovih pikanterijah naslajali in se še naslajajo visoki cerkveni dostojanstveniki, hočemo opozoriti na slavni Solnograd, ki nam je še dobro v spominu. Le pogledimo tja v to velekatoliško mesto, kjer se bodo vzgajali v bodoči akademski »Ver- dummungsanstalt« sramežljivi kato- liški mladeniči! Knezoškofijska rez- denčna palača, ki se razkazuje tuj- cem brez razlike kot posebno zna- menitost proti vstopnini, s svojimi umetninami in slikami iz poganke — čujte! poganke v katoliški ško- fjski palači!! — mitologije ima v umetniških zbirkah uprav bakanalne slike z nagimi podobami bogov in boginj v pohotnih objemih brez kril in hlač, ki kažejo, kako rafi- nirano so znali katoliški svečeniki, ki tedaj niso bili tako bornirano ne- umni, uživati življenje! In pri tem povdarjamo, da niso bile te slike naročene in dobavljene od dotičnih visokih duhovnih gospodov le zgolj iz čuta za umetnost, nego naravnost zato, da so se ob njih nagoti delektirali in dra- žili svoje pohotne čute, kakor to delajo tudi danes in pri- nas popi — fotografi — seveda na skrivnem. Z lahko bi našli slušaje,

ki so se sgdili na Kranjskem in so se obravnavali pred sodnijo, in ki kažejo, da naše hinavsko popovstvo ni tako nenaklonjeno nagim podoba- m v svojih spalnica, ki jih na- slajajo ob tihih urah njih vživljanja ... In v Solnogradu kažejo te po- dobe, ki imajo umetniško vrednost, ki jo radi priznavamo, kakor jo ima Zajčev Prešeren, proti vstopnini in nikomur še ni v glavo padlo, naj- manj pa solnografskemu škofu sgra- žati se nad temi podobami, kakor se niso sgrajali znameniti škofje slado- strastniki Wolf Didiesch Max Gan- dolf, Marens Sitens, Franc Anton in dr. ... Pri tem niti ne omenjamo onega znamenitega gradu Markovoga »Hellbruna« poleg Solnograda! Kako se bodo pohujševali bodoči katoliški akademiki v Solnogradu nad to na- goto!

— Klerikalna laž. »Slove- nec« je priobčil v sobotni takozvani Prešernovi prilogi ob koncu notico pod naslovom »Is sgdovine Prešer- novega spomenika«, v kateri pravi: »Na reliefih spomenika je hotel ki- par g. Zajc upodobiti »Krat pri Sa- vici«. Kaj je bilo bolj naravno, nego da je hotel upodobiti sato ravno — krat Črtomirov? A vedomodrim libe- ralcem, ki so odločevali o spomeniku, je krat — smrdel. »To je klerikalno«, so rekli, in namestu krata je moralo priti na relief objemanje in poljubo- vanje.« — Informirali smo se na pri- stojnem mestu in izvedeli, da je vsa ta sgdoba od kraja d o konec izmišljena in nič dru- gega, kakor navadna kleri- kalna laž!

— Zelotom v album. Škof in njegovi duhovniki brusijo sedaj na vso moč jezike zaradi lepo in plemen- ito izvedene muze na Prešernovem spomeniku. Izkazali so se pri tem kot pravi zelotje. Zelotje so si bili in so še danes povsod enaki in zato je gotovo času primerno, če zabeležimo zgodo- vinski dogodek ki se je primeril pred kakimi 150 leti. Ko je na Pruskem vladal kralj Friderik II., je bila v neki izložbi rastavljena slavna slika Ruben- sova in ves Berolin je hitel občudovat to divno delo. Našli so se pa tudi neki pokvarjeni, pervezni ljudje, ki so hlinili velikansko nevoljo. Ti ljudje so napra- vili pritožbo na kralja. V tej pritožbi so pisali, da je Rubensov umotvor pohuj- šljiv in pohoten, da žali sramežljivost in Boga in prosili so, naj kralj ukaže, odstraniti to podobo. Kralj Friderik II. je to pritožbo rešil sicer kratko a do- bro. Samo štiri besede je obsegala ta rešitev in vender je bil to najboljši od- govor, ki ga je mogel dati. Kralj je namreč zapisal na pritožbo: **Heira- ten heiraten, ihr Schweine!**

— Prešeren in jezuitje. Iz Prešernovega življenja je znanih mnogo zanimivih in značilnih dogodkov. Posebno so si ljudje dobro zapomnili Prešernove dovipe in rezke zafrkacije. Med drugimi je znan tudi naslednji dogodek. Prešeren se je nekoč sestal z dvema jezuitoma, ki sta mu tekmo po govora povedala, da sta „iz Jezusove družbe.“ — „Iz katere Jezusove družbe“ je vprašal Prešeren, „iz prve, ali iz zadnje?“ Jezuita sta se začudeno po- gledala in vprašala, kako naj to razu- meta. — „No, je rekel Prešeren, „prva družba Jezusova sta bila osel in vol v betlehemske hlevu, zadnja družba pa razbojnika na križu.“ Mislimo, da sta jo jezuita po tej zafrkaciji hitro po- pihala.

— Klerikalna hipokrizija. Pod tem naslovom piše o pismu škofa Jegliča županu Hribarju sa- grebški »Novi Srdobran« tako le: »Ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič je dal klasičen sgled kleri- kalne hipokrizije. Pisal je županu Hribarju ogordeno pismo, v katerem zahteva, naj se odstrani s Prešerno- vega spomenika vila, ki drži lovor- jevo vejico nad Prešernovo glavo, ker baje pohujšuje sramežljivo in rahlošutno javnost. Spomenik je este- tično, umetniško delo, a vila ima samo lahko razgaljene prsi in samo pokvarjen človek, ki ne vidi umet- niške lepote, ker ga je zasleplila strast in perversnost, more priti na misli, kakšno izraža škof Jeglič v svojem pismu.« — Škofovo

pismo omenja tudi »Hrvatsko Pravce« in dasi plava popolnoma v klerikal- nem toku, vendar pripominja k ško- fovega pismu, da »musa, koja kiti lovor — vilenem slavnoga pjesnika neće biti valjda saogrnta u smaku kabanicu!«

— »Nev naklep proti Mem- oem«, tako kriče nemški listi, ker je kranjski dež. šolski svet dovolil, da se sme prirediti za slovensko mladino na ljubljanskih ljudskih in srednjih šolah posebna slavnost ob Prešernovem spomeniku. Ali so šudni ti Nemei! Ko se je slavila stoletnica Schillerjeve smrti, se jim je zdelo popolnoma umestno in naravno, da se teh slavnosti udeležijo tudi mla- dina, in prav nič niso ugovarjali proti temu, da se je vsepovsodi z vladne strani sililo slovensko mla- dino, naj se vdeležijo Schillerjevih slavnosti, dasi je bilo »notorično znano, da se ni slavilo Schillerja to- liko kot pesnika, kakor kot propaga- torja vsenemške ideje. Sedaj pa, ko hočejo Slovenci storiti isto, ko hočejo, da naj tudi slovenska mladina iz- kaže zasluženo čast in spoštovanje neumrlim mazom velikega Prešerna ob pravkar odkritem njegovem spo- meniku, so sagnali velik krik in vik in kličejo vse nemške poslance na pomoč, da bi naj preprečili to »slovensko zaroto soper Nemcem, češ, da se bodo k udeležbi pri tej slav- nosti silili tudi nemški otroci in da bo pri tej priliki govoril — o gro- zota — župan Ivan Hribar, »der Mann der rücksichtsbarsten Deutschfeindschaft!« Ne glede na to, da mora stati nemštvo na zelo slabih nogah, ako se naši Nemci še tako boje naših šolskih otrok in nedolžnega govora na slavnosti, da kličejo na pomoč celo svoje poslance, jim moramo odkrito povedati, da smo »wir Wilde doch noch besser Leute«, da nismo taki barbari, kakor Nemei, zato tudi ne bodemo niti s pristom ganili, da bi se slavnosti udeležil kak nemški otrok, na te ne reflektujemo, izjavljamo pa slo- vesno, da je ni sile na svetu in ako se postavijo vsi nem- ški poslanci na glavo, ki bi nam sabranila, da bi ne smeli peljati svoje mladine pred spomenik onega moža, ki je bil našemu narodu buditelj iz dolge tisočletne noči!

— »Slovenec« govori zadnjičs posebno rad o kulturi in o morali. Go- vori širokoustno in neumno, kakor pač znajo samo lemenatarsko izobraženi pritlikavci. Če govori Liguorijanece o mo- rali, je to tako, kakor če bi pujs raz- pravljal o čistoči in slepec o barvah, torej v tem oziru ni vredno izgubljati besed. Samo za zgled, kako vpliva na ljudi katoliška morala in občevanje z duhovniki, naj pojasnimo razmere v ljubljanski tobačni tovarni. Ta tovarna je prava trdnjava klerikalizma; 90 od- stotkov vseh delavk pripada klerikalni stranki, hodi na božja pota in na kleri- kalne shode, plačuje za maše in za cerkve. Te delavke so res fanatične klerikalke. Vzlic temu pa rodi po- vprek vsaka delavka od 18 do 30 leta vsako drugo leto. Povprek je vsako leto 600 porodov. Seveda je ogromna večina teh otrok — nezakonska. Koliko je pa še delavk, ki ne zarode. To so razmere, ki kriče do neba in ki jasno pričajo, kakšen je sad klerikalne morale in kakšen je sad občevanja z duhovniki. O kulturi pa naj klerikalci sploh molče. Vsa moderna kultura je nastala v boju zoper rimsko cerkev, ki je vedno bila in je tudi dandanes naj- večja sovražnica kulture. Časih se je reklo, da kamor Turek stopi, ne raste več trava; dandanes se reče, da kjer zavlađa klerikalizem, je konec kulture in nastopi kulturna in pravna politična in gospodarska propalost. Priča tega so vsi katoliški narodi, ki se še niso re- šili jarma duhovščine.

— Zelotom v pouk razsta- vili smo pri Sešarku tri nove foto- grafije slavnih del krščanske umet- nosti. Iz njih se vidi, da nagota ne more biti pohujšljiva, če je lepo in plemenito narejena.

— Občinske volitve v No- vem mestu. 19. septembra t. l. bodo v našem mestu volitve občinskega

odbora. Klerikalci se hočejo poskusiti, posebno v III. razredu. V prvem se zanašajo na to, da bode kdo motil staro dobro disciplino in da potem koga svojega spravijo v odbor. Kleri- kalc ima v vsaki občini pravico na- stopati pri obč. volitvah, kakor hoče, pri naših bi moral, ako je kaj moža, miren biti; njegovi voditelji Šuklje in dr. Šusteršič so pokazali, kako strastno sovražijo meščanstvo in kako bi ga oškodili, če bi le mogli. Šuklje posebno, ki je ves zelen jeze, ko ga vse pa- metnejše meščanstvo in razen duhov- nikov tudi vse uradništvo zaničuje. Ni še dolgo, ko sta se Šuklje in dr. Šu- steršič veselila in veselja poročala Štem- burju, da so Kandiji dovoljeni teden- ski semnji, ni še dolgo, ko se je ta nevhvaležnež nad našim mestom mašče- vati hotel s tem, da mu vzame gimna- zijsko poslopje in zdaj se upa to člo- več agitirati za obč. volitve za kleri- kalne kandidate! Na drotu ima prive- zane: Maloviča, Frančiča, Gabrijelčiča, sodarja Puca in Mikoliča; te pošilja med ženske volilke. Sram naj bo istega meščana, kdor se da po tem človeku rabiti. Kakor izvemo, hočejo klerikalci v nedeljo, 17. t. m. ob 10. uri dopol- dne napraviti javen shod v rokodelakem domu in hoče tam komedijant Šuklje nastopiti. Opozarjamo volilce na te ko- medije Šukljete. Ako ima Novomeščan kaj poštenja v sebi, bo tej potvari in onim ubožcem, ki strežejo temu sovra- žniku našega mesta, v torek pokazal, da ve, kaj je čast in korist Novome- ščana, da si ne bo dal strehe zažgati po nevhvaležnežu, kateremu je pomagal Novomeščan nekdanj hlače kupiti, da ne bo pustil gospodaritv obč. odboru Malo- vičem, Gabrijelčičem, Pucem in pa dru- gim, ki bi tudi glasovali v obč. odboru za oškodovanje mesta, v katerem naj- dejo svoj kruh; velik kos sicer lue, ki so pa deloma sami krivi tega, deloma pa jim je narava postavila meje. Dobili bodo 19. t. m. klerikalci tudi v III. razredu, kakor drugekrat po prstih. Objavimo to le, da opozarjamo naše volilce, da se polnoštevilno ude- leže 19. t. m. volitve. Volilci III. razreda volijo od 8. do 12. ure dopold. Volilci II. razreda volijo od 2. do 4. ure popoldne. Volilci I. razreda volijo od 4. do 6. ure popoldne. Kandidati naši so: Za I. razred: Gg. Ludovik Golia, Vajkard Gandini, Franc Jeraj, Ot- mar Skale, dr. Albin Poznik, dr. Karel Slanc. Namestniki: gg. Albin Smola, Josip Loschak, Franc Da- rovec. Za II. razred: gg. Adolf Gu- stin sen, Josip Morauc, Josip Ogo- rentz, Karl Rosman, Simon pl. Sladovič, Alojzij Windischer. Namestniki: gg. Anton Ogrin, Anton Weiss, Ivan Koklič. Za III. razred: gg. Maks Bruner, Anton Hočevar, Anton Jakaz, Josip Mogolič, Mihajl Mramor, Vinko Umek. Namestniki: Ivan Ferlič, Ivan Mirtič, Andrej Agnitsch. Te kandidate je večina volilcev odobrila.

— Iz Novega mesta se nam piše: Dan po slavu Prešerna v Ljub- ljani se je dvorni svetnik v p. Šuklje pridružil na sprehodu zunaj mesta nekim možem. Kakor navadno, hoče le on go- voriti. On ne more biti par ur sam. Er- leidet am Munddurchfalle. Zavabljal je, kritiziral je Prešerna. Rabil je grdilko, katere ne zapišemo. — »Šuklje« je slo- vensko belokranjsko ime. — Žal, da mu ni eden izmed družbe eno pripeljal. Ali naj spomnimo na to, da je ta Šuklje kot dijak na univerzi vpeljal v »Sloveniji« slavje Prešerna in tedaj govoril o njem kot kulturnem heroju Slovenstva, ali naj spomnimo, kako je kot profesor pred učenci slavil našega pesnika-velikana! — Ubogo to človeče! — Farji lajajo ob spomeniku Prešer- novem, on je v farovski palači na hrani in v opravi kot Sultan. Pozna se mu oglajena koža na vratu od močnega jermena-zavratnika, na katerem je bil prej priklenjen v vladni službi; zdaj nosi jermen in verigo farovža. Lajati mora, kakor se farovžu ljubi, kupljen je tudi zdaj za službo Sultana. Pozna- vatelji Šukljeta bodo dejali, da kaj dru- gega od njega ne pričakujejo. Javimo to, da je farovski svinjak glede Pre- šerna v redu. Šuklje se je tudi pritožil, da niso dali osnoveleži Prešernovega

— Dalje v prilogi.

slavja tudi „njegovi stranki“ priložnosti, da se pokaže pri odkritju z govornikom; najbrže je mislil zraven nase. — Bo skoraj treba, da ga bo kdo peljal v Mozirje, kakor pred leti!

— **Šuklje v Metliki.** Piše se nam iz Metlike: Čitali smo v „Slov. Narodu“ notico, da je bil Šuklje one dni v Črnomlju in da je tam doživel prav lepo blamažo. Kdo ve, smo si mislili, če ni Šuklje morda pri ti priliki posetil tudi svoje »ljubljence« Metliko. Povedalo se nam je, da je bil Šuklje dne 7. t. m. res tukaj v prošnji. Pri bogato obloženi mizi je Šuklje zidal belokranjsko železnico in povedal, da ne bi sprejel mandata dolenskih mest, pa če bi se mu ponujal na zlatem krožniku. Šuklje je lahko brez skrbi; dolenski mesta so mu dala brco in mu mandata ne bodo nikdar več ponujala, toliko manj, ker je danes vsak dolenski mestni volilec prepričan, da je Šuklje čisto navaden političen švinder.

— **Delavski shod v Idriji.** Predsednik „Jednakopravnosti“, Bonča Ivan, je v soboto, dne 9. t. m. sklical po § 2. zbor. zak. shod idrijskih eraričnih delavcev v prostorih delavskega bralnega društva, ki se je sicer pri malem številu prav dobro izvršil. Rudar Jakob Kristan je kot prvi govornik poročal, da se je odbor društva „Jednakopravnosti“ skupno z drugimi zaupniki rudarjev v večih sejah posvetoval o raznih rudarskih razmerah, predvsem glede izboljšanja gmotnega stanja idrijskih eraričnih delavcev. V tem vprašanju se je tudi sestavila resolucija, ki se danes predlaga navzočim v posvetovanje. Po prečitjanju načrta resolucije se o tem razvije precej živahna, a skoz in skoz stvarna debata. Rudar Gantar Urban posebno opozarja na važnost zahteve v resoluciji, da se tudi novo sprejetim delavcem podeljuje naturalna doklada k gotovinski medli ter da se V. razred plačilnega pravilnika odpravi. Rudar Jereb Ivan izjavlja, da se je tudi že pri zadnjem rudarskem gibanju radi izboljšanja gmotnega stališča rudarjev sprejela v resoluciji točka, ki zahteva naturalne doklade za vse delavce, a se je pri predložitvi na pristojno mesto izpustila iz neznanega vzroka. Priporoča, da se pri gospodarstvenem boju med idrijskim delavstvom doseže sporazumljenje, ker le pri složenem nastopu je upati na uspeh. Jakob Kavčič izraža željo, da je pri razpravljanju o gmotnih delavskih težnjah puti na strani vse politične ozirne. Čibej Valentin pravi, da sme vsak rudar zahtevati, da po gotovih letih pride v prvi plačilni razred, ker je ravno rudarjevo delo težavno, nevarno in zdravju škodljivo. Eden izmed rudarjev pripomi, da imamo v Idriji med 20 uradniki 3 c. kr. svetnike, med 1200 rudarji so pa tudi samo 3 v prvem razredu. Več rudarjev se oglašajo tudi proti neizvrševanju določil § 10. služ. reda in v zadevi plačevanja pogodbenega dela. Ko se reši debata, kako se naj sestavi resolucija, se izvoli odsek sledečih delavcev: Gantar Urban, Jereb Ivan, Kristan Jakob, Modrijan Ignacij, Seljak Matija in Žonta Pavel, ki imajo sestaviti vpoštevaje na shodu sprejete predloge besedilo resolucije in sklicati v kratkem javni rudarski shod in na to zaključiti predsednik skoro dve uri trajajoče zborovanje. To zborovanje je pokazalo, kako lahko se združijo delavstvo na delu za izboljšanje svojega stanja, če pri tem ne pridejo v poštev politična vprašanja. Naj ima na novo zapričeto gibanje idrijskih eraričnih delavcev potreben uspeh.

— **Hitra pomoč Prešernovemu geniju in — škofu.** V cerkvi na Biejskem otoku visi pri desnem oltarju srednjeveliki, okrogel, črn okvir, v katerem je sredi venca umetnih cvetlic stekleničica, ki ima podobo — kako duhovito izbrano! — steklenice za — mleko! V iste steklenici je za grah velik kosček neke prosojne trzvine, ki je podobna zmečkani beli čimji; kosček ni nobene. Na okvirju je centimeter visok napis: Prsi sv. Notburge. Da bo modremu in aramejčevemu škofu, ki je prva kapaciteta za presojanje umetnin v deželi, pomagano, naj se Prešernovemu geniju oddajo devičke prsi in se mu prilijejo te. Ceremonijo naj opravi premilostni škof sam ob asistenci ljubljanske in tuje du-

hovščine, angelsko čistih obojev frančiškanev in vseh Marijinih družb. Oddajane prsi naj položijo na krožnik sv. Agate. Škof se ne bo pohujšal, sv. Agata se ne bo več ponajala s prerezano limono in Prešernov spomenik bo imel veliko duševno moč. O. A. M. D. G. — Pater Filicinus.

— **Novica, ki se bo ponavljala.** Ljudje, ki so šli danes jutraj k frančiškam, so s težavo zbudili nekega gospoda, ki je zadržal v naročju Prešernovega genija. Ko je gospod s kolarjem slega: doli, se je opravičeval, da je geniju meril moder... Tako se govori po Ljubljani in mi beležimo to novico s rezervno ter samo pristavljamo, naj posvečena gospoda pazi, da bi jih več naenkrat ne merilo modera, ker bi se lahko stopili v prevelikem ognju za moralo in paholi: v višine kega na tla, kar bi imelo gotovo neprijetnih posledic za hrapenece srce in kipeči trehuh dotičnika. Razen tega pa prosimo moraliste, naj preveč ne pomerjajo moderecev, ker bi se bro-naste prsi preveč obrabile.

— **Še bolj sramežljiv kot ljubljanski škof** je škofjeloški oberpolica Kermec, ki je nznaniil več akademikov, češ, da so se ljudje pohujševali, ker so na javnem prostoru slekli suknje.

— **O Prešernu in odkritju njegovega spomenika** je pri-neseel „Samoborski List“ presrečno pi-san podlistek.

— **Knjižice „Slava Prešernu“** so nadalje naročili: Kraini šolski svet Bukovlje pri Postojni 25 izvodov, krajni šolski svet v Loškem potoku 100 izvodov, „Goriška Tiskarna“ v Gorici 20 izvodov in „Kmetška posojilnica“ na Vrhniki 150 iztisov. „Posojilnica na Vrhniki“ je prvi denarni zavod na Kranjskem, ki je naročila za domačo šolsko mladino tako lepo število knjižic. Vsa čast ji! Naj bi jo posnemali še drugi zavodi! — Prosimo cenjeno občinstvo, naj bi pošiljalo naročila na knjižice, ako se zahteva več izvodov, edino: „Društvo slov. književnikov in časnika“ v Ljubljani, ki preskrbuje pošiljkatve knjig na debelo!

— **Lože za slovensko gledališče.** Danes in jutri razpostala se bodo vabila na vse lanske po-sestnike lož. Ker je letos izredno mnogo novih oglašil za pollože, prosimo prav vljudno, da dosežani posetniki lož podpisajo poslane jim izjave ter jih izročijo gledališkemu slugi, ki se bo čez dva dni zopet oglašil. Prav umestno in v interesu „Dramatičnega društva“ bi pa bilo, da bi oni posetniki celih lož, ki mnogokrat nimajo časa priti k vsaki predstavi, vzeli le pol lože, da bo mogoče ustreči vsem onim, ki so se že doslej oglašili za pollože.

— **Društvo „Pravnik“** pri-redi v nedeljo 24. t. m. v spomin slo-večega pravika dr. Tomaža Dolinarja v Dorfarjih pri Škofji Loki slavnost, pri kateri se razkrije spominska plošča na njegovi rojstni hiši. Natančnejši program se objavi te dni; pa že pri tej priliki se usojamo vabiti slovenske juriste, da se mnogobrojno udeležijo te slavnosti in počaste spomin slovečega pravikarajaka. Društvo Pravniki.

— **Občni zbor „Prosvete“** se vrši jutri dopoldne ob desetih v dvoranici poleg „Prosvete“. Člani se opozarjajo, da se zborovanja za nesljivo udeležijo!

— **Stvarni odgovor na nestvarna očitanja g. Ribnikarja na radikalnem shodu v Trstu.** Nekateri gospodje okrog „Prosvete“ so čutili v zadnjem času večkrat potrebo, zaganjati se v naše društvo. Zgodilo se je to na primer v „Omladinu“, zgodilo se je pa to zlasti tudi na zadnjem radikalnem shodu v Trstu, kjer se je razkorajil nad nami sam sameat „Prosvete“ prezident, znani govornik Ribnikar in, učeč nas kozjih molitvic, zapel sam sebi čast in hvalo, češ, da se sedaj on in njegovo društvo trudi in vba, da nazaj pridobi ugled in čast, katero oboje da je slovenska akademična mladina vsled naše „Savce“ izgubila. O je, gospod Ribnikar, kako se Vam je moralo dobro zdeti, ko so Vam te za Vas hvale polne besede ušle! Prav dobro ste si pokadili; upajmo, da Vam bo sedaj za nekaj časa odleglo. Mi se z Vami sicer že načeloma neradi spuščamo v debato, vendar gorajšnjega očitanja nismo voljni mirno vtakniti v šep še z osirom na Vaše tržiske poslušalce, katerih dokaj naših ljubljanskih razmer ne pozna; le radi tega Vam danes odgovarjamo sledeče: Pred leti so v Ljubljani na vseh koncih in krajih posebno nemški dijaki izsivali slovensko občinstvo z besedo in nemškimi barvami. To so bile brez dvoma nesdravne, slovenske Ljubljane nevedne razmere, ki gotovo niso slovenskega duha in zavestnosti povzdigovale. Torej se je okivilo naše ferijalno

društvo „Sava“, ki je s svojim odločnim nastopom kmalu pregnalo s ljubljanskih ulic izsivalce. S kolo po-žrtvovalnostjo so nastopali „Savanci“, je v „Ljubljani znano. Riskirali so za narodno stvar svojo osebno prostost in celo svojo eksistenco. To je gola istina, katero lahko posvedočimo s kopico slušajev (Junak Ribnikar, ali se več ne spominjate, kako ste pred par leti ves prestrašeni prisopihali v Narodni dom prosit „Savane“, naj gredo za božjo voljo na Glavni trg, ker tam Karnijolci izsivali? Takrat smo Vam bili dobri kajne.) — Danes pa opozarjamo samo še na slučaj, ki se je ravno pred enim letom o priliki izleta Karnijolcev v Belo peč odigral in ki je gotovo še v živem spominu slovenski javnosti, ki nas je valed vsega tega vedno čielala in nas vsakekar rade volje podpirala. — Če se je pa kdo izmed našega društva neskladno s svojo akademično kvaliteto obnašal, je pa društvo samo z njim korenito obračunilo tako, da je isto bilo in je v vsakem oziru brez krivde in pege. — In sedaj pride kak Ribnikar in si drzne „oblebetati“ proti „Savi“ uvodno omenjena neresnična obrekovanja! Iiti Ribnikar, katerega imajo vojaški sodi že skoro 2 leti radi kopice proti njemu naperjenih delikatnih obtožb v častni žetli, se drzne na javnem shodu izigrati se za branilca časti slovenskega akademičnega dijaštva! Zares, difficile est, satiram non scribere. G. Ribnikar, najprej ocedite svoj Avgvine hlev, zanimajte se vendar že enkrat za smetje pred lastnim pragom. Kdor je imel toliko masla na glavi, kakor Vi, ta se ni smel pokazati na vroče tržisko sonce. Mi smo bili vedno mnenja, da se naj slov. akad. napredna društva pri narodnem delu medsebojno spolnujejo, ne pa izključujejo. Po tem nađelu smo uravnali svoje relacije proti vsem naprednim društvom. Naši člani so itak med letom člani naprednih akademskih društev na Dunaju, v Pragi in v Gradcu, kar smatramo za popolnoma zasebno stvar vsakega posameznika. — Mi-slimo, da zavzemamo pravo stališče, tudi se niti najmanj ne čutimo krive uvodnih žaljivih potikanj, zato odločno protestujemo proti temu, da se je naše društvo na shodu v Trstu tako neopravičeno surovo napadalo, ugovarjamo še posebno, da nas je kritikoval človek a la Ribnikar, protestujemo, da se je dotičnika, ki se je iz popolnoma lastne inicijative skušil potegniti za nas, z neslanimi šalami in medklici prevpilo iz bo-jazni, da bi se stvar pojasnila nam v prilog, dotičnega gospoda pa ob-žalujemo, da se je spustil v debato z ljudmi, katerim je pravica nem-štene besede na javnih shodih špan-ska vas. — Gospod Ribnikar, danes smo se poslužili samo toliko mate-rijala, kolikor smo ga pač potrebovali za odgovor na vaša podla na-tolcevanja v Trstu. Če bo treba, bomo pa prihodnjič posvetili z ben-galičnim ognjem v vašo preteklost. — Odbor akademičnega fe-rijalnega društva „Sava“.

— **Umrl je** včeraj v Gradcu baron Oton Apfaltrern, ki je nek-daj v kranjskem veleposestvu igral veliko vlogo. Pokojnik je bil rojen leta 1823. Leta 1861 je bil izvoljen od veleposestva v kranjski deželni zbor, kjer je ostal nepretrgoma do leta 1895 kot vpliven vodja kranjskih veleposestnikov; kot tak je v svo silo delal za nemštvo na Kranjskem. Od leta 1873 je bil tudi državni poslanec, kar je ostal, dokler ni bil poklican v gospodsko zbor-nico. Pokojnikovo truplo prepeljejo v Komendo pri Kamniku in ga položijo tam v rodbinsko rakev.

— **Izjava.** Na včerajšnje po-jasnilo g. dra. V. Ravniharja iz-javljem slovesno, da z onim svojim paradoksom o naznanjenem, a ne govoriščim „predgovorniku“ nika-rog nisem hotel njega žaliti ali persifilirati, temveč le motivi-rati svoj pozni ne pripravljeni govor, do katerega so me z vso silo primorali nekateri gospodje, za kar mi je priča vse naše omizje!

— **Gospode trgovce indu-strijalce in obrtnike** v Ljubljani in na deželi opozarjamo, da hodi po deželi zopet slaboznani agent, ki proti gotovemu plačilu pre-skrbi obrtnim strankam odklikovanja zakonitih razstav v inosemitvu, ka-tera si razstavljajci izbero lahko v naprej. Ker so taka odklikovanja brez vrednosti in stanejo drag denar, svetujemo vsakemu, da pokaže na-đelstnemu agentu — seveda židu — vrata brez pardona.

— **Pripraviševalni moški pevski zbor v Rožni dolini,** priredi v nedeljo, dne 1. oktobra pri gospodu M. Podgorelu vinski trg-tov s petjem, godbo in drugimi za-bavami. Več se priobči.

— **Na c. kr. rudniški ljud-ski šoli v Idriji** so imenovane za definitivne učiteljice gđne. Marija La-pajne, Pavla Lapajne in Karolina

Burnik, vse iz Idrije. Za namestne učitelje pa gg. Otmar Novak in Leopold Bähler iz Idrije.

— **C. kr. rudniškemu ravna-teljstvu v Idriji** priporočamo, da se pri svojem uradnem poslovanju po-služuje več slovenščine, kakor je bilo dosedaj običajno. Ali ni to protizako-nito, da se izključno slovenskim delav-cem izdajajo samo nemški odloki, ka-kor tudi drugim slovenskim strankam samonemški izkazi in potrdila. Delavci prejemo samonemške plačilne listke „Lohnzettel“ itd. Oupustilo naj bi se na-đalje nemško obnevanje med uradni-štvom in pazniki, ki nas spominja tako neprijetno na nekdanje teroristično nem-ško vladanje v Idriji. Tudi je netaktno, da se vpriči slovenskega delavca, ki ne razume nemščine, govori nemško. Saj je vendar dolžnost uradnikov, ki na Slo-venškem službujejo, da se priučijo slo-venščini, in če se eni lahko, se go-tovo tudi drugi.

— **Idrijski novičar Oswald** je v sobotnem „Slovencu“ prav grdo napadel bivšega idrijskega župana Dragotina Lapajne, ker ga je ravnateljstvo realke imenovalo za na-mestnega učitelja. Ker se bogoduo-padljivi Oswald v svojem božjena-mestniškem poslu zopet poslužuje laži in zavijanja, pojasnujemo to ima-novanje. Dosedanji namestni učitelj za francoščino, Delimir Glažar, je koncem preteklega šolskega leta več-krat zatrdjeval, da v Idriji ne bo več služboval in je iz tega vzroka tudi prošil za učno mesto na gimnaziji na Sušaku, katero je tudi dobil. Ker se je torej vedelo, da namerava Glažar zapustiti zavod, se ga je baje zasebno vprašalo, pod kakimi pogoji bi ostal še nadalje na idrijski realki, ni se mu pa obljubilo ničesar. Po-goji, katere je navajal, nam niso znani, ker nimamo tako vestnih in-formatorjev, kakor pa Oswald, vemo pa, da se ni hotel profesor Glažar izjaviti določeno, ali ostane ali ne. Ko pa je bil imenovan na Sušaku, je realčno ravnateljstvo predlagalo, da se mesto za francoščino razpiše, saj mu je vendar dolžnost, osigurati si učne moči na pragu šolskega leta. Z ozirom na to, da je na idrijski re-alki že več mladih učnih moči, so se izpraznjena mesta razpisala tako, da je bilo moči oddati mesta pravim učiteljem ali pa namestnim; v raz-pisu ni bilo govora o kaki popolni plači, kakor to laže Oswald. Za iz-praznjeno mesto Francoza je bil edini prosilec Dragotin Lapajne, in njega je tedaj moralo imenovati ravnatelj-stvo, in sicer kakor le to more za namestnega učitelja, z letno nagrado 2000 K, kakršno prejema tudi vsak drug namestni učitelj idrijske realke. Ker je prejel D. Glažar izredno nagrado 2400 K, bo torej Dragotin Lapajne za 400 K cenejša učna moč. Kje je to tista popolna plača, s kojo hočete hujskati v javnosti, odgovorite resničeljudi „Slovenčevci“! Pripomi-njamo še, da Glažarja ni potrdil de-želni šolski svet, ker ni bil avstrijski državljani, čeprav je že drugo leto poučeval, dočim je Dragotin Lapajne že višje oblastno potrjen.

— **Toplice-Medija.** Restav-raterka Minka Perlić priredi za svojo odhodnico dne 17. kimovca vrtno veselico.

— **Šola v Hrastniku.** Piše se nam: V zadnji seji (11. t. m.) tukaj-šnjega krajnega šolskega sveta se je odločevalo o oddaji stavbe novega šol-skega poslopja in o posojilu, ki se v ta namen najme. Prvo je pač dobil po-nudnik — Slovenec (mogoče, ker ni bilo drugega), a kaj se je zgodilo z drugim! Ponudbo so stavile južnošta-jerska posojilnica in nemška celjska šparksa, in sicer prva pod mnogo bolj ugodnimi pogoji kot zadnja (kar lahko dokažemo s suhimi številkami!) A sl. krajni šolski svet, kojemu je na-čeloval Nemeč Burger in v katerem sedi le še en German, je s precejšnjo večino glasoval za zadnjo. Kriva sta temu dva — v besedah sicer jako narodna posestnika; o tretjem že vemo, da je odpadnik. Može se nam smilijo, sicer bi prišli z imeni na dan. Gospod župan je seveda kaj energično protestiral v imenu trbov. občine proti temu sklepu. A gorje! Kaka silna ne-sreča se zgodi nato: g. Burger, (o katerem smo dosedaj mislili, da je p a m e t e n Nemeč) je odstopil kot na-čelnik in član kr. šolskega sveta — Domišljevati si pač ne sme, da je s tem prizadjal komu kak udarec, o ne! Odstopil je na splošno radost, kajti na njegovo mesto pride sedaj gotovo Slo-venec!

— **Brezznačajnost.** V št. Lorenca ob Temenici se je vršil 8. t. m. sprejem nedolžnih devic v sloganso Marijino društvo. Ondotni nadučitelj-orglave g. Potokar odpo-vedal je, kot vrl in značajan napred-njak, kratkomalo vsako sodelovanje. Toda strmi napredno učiteljstvo! V sosedni fari se je našel tovariš, ki se neki iadaja za liberalca, ter vodil pevke Marijine družbe. Je-li to skrajno krabo, oziroma vinoborstvo ali

skrajna breznačajnost ali oboje skupaj?

— **Smrtonosen sršenov plik.** Neki viničar se je peljal od Sv. Trojice v Ptuj. Med potom ga piči v obraz sršen. Čez deset minut po piku je bil mož že mrtev.

— **S koso glave odrezal.** V sredo sta kosila na travniku blizu Gomilice na Stajerskem posestnik Josip Skof iz Kranj in njegov hlapec Adam. Nastal je med njima prepir, v katerem se je hlapec tako razjezil, da je za-mahnil s koso po svojem gospodarju in mu glavo popolnoma odrezal. Nato se je šel sam javit oblastvu.

— **Živo se pokopali** blizu Brnce na Korškem krmarico Ma-rijo Spendier. Akoravno je bila ime-novana božjasta, so jo vseeno za-kopali 25 ur po njeni smrti, ker je mrlški ogleda, bližnji cerkoverni, iz-javil, da je pravilno mrtva. Ker so pa hoteli nekateri vedeti, da ni imela čisto mrtviškega izraza, ko so jo devali v rakev, so odkopali jama in sodna obdukcija je dokazala, da je ženska umrla vsled zadušenja.

— **Karavanska železnica** se odprla šele meseca maja ali junija prih. leta, ker so dela pri mostovih zakasnila. Cela proga do Trsta bo odprta meseca julija 1906.

— **Ponarejeni zlati po-deset kron** krožijo po Trstu. Do zdaj so zasledili tri falzifikate, ki so prav izvrstno narejeni, samo krhki so zelo, vsled česar jih je po tem spoznati kot falzifikate.

— **Pomnoženo vojaštvo v Pulju.** Od tržaškega domobranskega pešpolka št. 5 prideta bataljona, ki sta v Trstu in Gorici, v Pulj. Tržaški bataljon odide že 30. t. m., goriški bo pa počakal, da se pripravi zanj potrebno bivališče.

— **Glas iz občinstva.** „Slo-venski Narod“ je v št. 209. z dne 13. t. m. priobčil vest, da je gostil-ničar v hotelu pri južnem kolodvoru dne 10. t. m. izgnal slovenske goste, ko so zahtevali, da naj godba tudi slovenske komade igra. Ker je pa znano, da je bivši gostilničar gospod Lorber zapustil Ljubljano in se pre-selil že pred enim mesecem v Jese-nice, je torej gorilimenovana gostilna brez gostilničarja. Je morda slavemu mestnemu magistratu ali celo gostil-niški zadrugi znano, kdo je sedaj tam gostilničar?

— **Po čudni poti prijet ropar.** Včeraj je mestna policija aretovala radi neke malenkosti ne-kega mladega natakara, ki ni bil s tem nič kaj zadovoljen, češ, mene, ko sem nedolžen, hočete zapreti, roparje pa puščate proste. Povprašan, za kake roparje da ve in kje da so, je rekel, da je par dni v službi v nekem tukajšnjem hotelu natakak Friderik Jahn, rojen 29. februarja 1876. leta v Bruoku, ki je pred svo-jim odhodom iz Zagreba oropal ne-kega kmeta za 300 K in potem po-begnil v Ljubljano, kjer je takoj dobil službo. V Zagrebu, je rekel, ga išče policija dan in noč. Na kolodvoru službujoči nadstražnik Nikolaj Ve-derin je dobil nalogo, da osumljenca takoj stavi k uradu, da se dožene, kaj je z izpovedjo prvega. Jahn je takoj tajil vse, slednjič pa priznal, da je res pred nekaj dnevi v Za-grebu po Jelešičevem trgu spremljal nekega kmeta, kojemu je padel de-nar na tla, a on ga je pobral in ž. njim odšel v Ljubljano, a ga je že med potom in tukaj vsega zapravlil. Zадnja izpoved pa menda ne bode resnična in je Jahn skoraj gotovo izvršil hudodelstvo ropa in se bode izročil zagrebškemu sodišču.

— **Za zahvalo ga okra-del.** Vrtar cementne tovarne v Dov-jem, Anton Ogertschko, je včeraj pripeljal v Ljubljano svojega sina zapisat v šolo. Ko sta si ogledala mesto, sta se šla nekoliko okrepčat v kavarno „Prešeren“, kjer se je k njima pridružil bresposelni natakak Henrik Ferk, rojen 13. junija 1867 v St. Petru pri Mariboru, za katerega je tudi vrtar plačal. Ferk je spoliral vrtarju, ko je denar deval v šep, bankovec za 10 K, kar je opazil ka-varnarski vajenec Vospernik in po-vedal oškodovancu. Stražniku je Ferk tatvino odločno tajil, a ko so ga pri-peljali na stražnico, je spustil ukra-deni petak na tla in tatvino priznal. Navedenec je bil že kaznovan s tri-mesečnim zaporom radi hudodelstva poverebe v Mariboru.

— **Zastavil je** dne 19. julija na Zgornjem Pijavškem v krškem okraju neki neznanec veliko srebrno cilindrično uro s močno srebrno oklopno verižico, ki je imela za obesek velik srebrn ključ. Ura je imela na notranji strani pokrova vrezani črki I. B. in letnico 1871. Ker se sumi, da je bila ura, ki je bila zastavljena pod ceno, kje ukradena, naj se pravi lastnik oglasi pri prvem bližnjem oročniku, ali pa pri kakem policijskem uradu.

— **Prehuda skrb ni dobra.** Bresposelni natakak A. K. je danes ponoči »vozil barko« do 1. ure jutraj. Ker je njegovo ženo skrbelo za moža,

ga je šla iskat in ga res našla na Kongresnem trgu. Ta jo je pa za njeno preveliko skrb začel tako obdelavati, da je na ves glas jokala in prosila pomoči. Šele tja došli policijski stražniki je napravil kones preveliki ljubezni.

— **Z vozom je podrl na tla** včeraj 12-letni deček Iv. Brekvar 64letno mestno ubogo Marijo Lavričovo na Starem trgu, ko se je hotel isogniti električni železnici, in jo na glavi poškodoval. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v mestno ubožnico na Karlovski cesti.

— **Ponočnjaki** so snoči ubili žarnico v pisarnju na Bregu, potem pa šli na Rimsko cesto odpirat hidrante, kjer jih je zasačila roka pravice.

— **Zaradi punce** so se bili snoči sprli v neki gostilni trije gosti in si slednjič skočili v lase. Prvemu, ki se je za dekleta pogajal, sta sadnja dva razgrala obleko in mu na pravila 8 K 90 vin. škode. Tudi gostilničarju so napravili 2 K 40 vin. škode.

— **Nesreča**, ki se je prigodila dne 11. t. m. pri sgradi domobranske vojašnice, je predvčeršnjim sahtevala novo žrtev. Umrli je vsled hudih poškodb, ki jih je zadobil pri padcu, oženjeni zidar Ivan Zabret, star 32 let, doma iz Topol, pristojen v Mengeš.

— **Tatvina**. Dne 11. t. m. je bilo ukradeno iz zaklenjene skrinje v podstrešju posestnikovega sina Jožetu Slaparu v Podlipovci v litijem okraju za 225 K denarja, obstoječega iz samih petkronskih tolarjev, in hranilnična knjižica »Posojilnice v Zagorju ob Savi«, z vlogo 100 K. Tat je še neznan.

— **Delavsko gibanje**. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 16 Hrvatov in 5 Črnogorcev, nazaj je pa prišlo 19 Hrvatov. V Hrb je šlo 25, v Schaibis 17, na Jesenice 25, v Hrušico pa 17 Hrvatov. V Wels je šlo 16 Kočevarjev. Iz Hrušice je prišlo 35 Macedoncev.

— **Brambovska bataljona** 5. polka odideta iz Trsta in Gorice v Pulj.

— **Izgubil se je otroški solničnik** od Dvornega trga do Ju bilejskega mostu. Oida naj se pri policiji.

— **Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“** ima jutri zvečer na vrtu Perlesove pivarne prijateljski sestanek. Prijatelji društva dobro došli. Začetek ob 7. uri.

— **Ljubljanske društvena godba** priredi danes zvečer v hotelu »Mirija« (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin. — Jutri popoldne je koncert »Društvene godbe« na Koslerjevem vrtu. Začetek ob polu 4. uri. Vstopnina prosta.

— **Jugoslovanske novice**. Nov hrvatski dnevnik o Primorju. V Cirkvenici se je osnoval »začasni odbor«, ki hoče ustanoviti na Reki »Hrvatsko tiskarno« na delnice. Delnice bodo po 500 K. Glavno besedo v tem odboru ima znani zagrizani klerikalec dr. Binički. Iz tega dejstva se da lahko sklepati, da je to podjetje naperjeno proti »Novemu Listu« in njegovemu uredniku Supilu, ki je že zdavna klerikalcem trn v peti radi svoje protiklerikalne in Srbom prijazne politike. Klerikalci in z njimi združeni »dišeti« bi radi »Novi Liste« uničili, toda to se jim ne bo posrečilo, ako hrvatski napredni elementi store svojo dolžnost, kar je gotovo pričakovati. — **Realistično lažljivci**, to ime daje »Hrv. Prav« našemu zagrebškemu dopisniku, ker je v svojem zadnjem pismu pisal, da je dr. Frank vzel sabo v Split 4000 kron in z njimi podprl »Hrvatsko Kruno«. »Hrvatsko Prav« pa v isti notici samo priznava, da je dr. Frank izročil imenovanemu listu 4000 K, pripominja pa, da te vsote ni dal iz svojega žepa, marveč da je bil ta denar nabran. Ali ni to vseeno? Denar je bil dan — ali je bil potem iz žepa dr. Franka, ali iz strankinoga fonda, to je paš irelevantno! Torej le ne zavijati, gospoda, in povsko lažnivo si prihranite zase!

— **II. veliki politični shod** ogrskih Srbov bo 21. t. m. v Karlovc. Sklepalo se bode o obsem političnem položaju in o splošni volilni pravici v ogrski parlament. — Spopadi na srbsko-turški meji. Na srbsko-turški meji se je v zadnjem času dogodilo več krvavih spopadov med Arnavti in srbskimi vojaki. 3. t. m. so Arnavti ubili na meji pri stražnici »Jezera« srbskega vojaka Ilića, drugega dne pa štiri druge vojake. 7. t. m. so Arnavti skupno s turškimi vojaki napadli srbsko četo pod poročnikom Živkovićem, a se jim napad ni posrečil. 9. t. m. so navalili na straž.

nico »Ugljarski Krk«, jo zavzeli in ubili enega vojaka in kapitana Nešića in Konjevića. Šele ko je prihitel Srbom na pomoč stotnik Todorović, so pregnali Arnavte in jih potisnili preko meje. Z osirom na to napade je Srbija pomnožila svoje čete na turški meji in poslala iz Niša pol bataljona vojakov pod poveljstvom majorja Pavlovića v Kursumlijo tik turške meje. — **Srbaki kraljeviš** v Rusiji. Danes odpotuje drugi sin kralja Petra, kraljeviš Aleksander, v Rusijo, da nadaljuje tam svoje studije. Da daje kralj Peter vzgojevati svoje sinove edinole na Ruškem, je lep dokaz njegove slovanske zavednosti!

— **Najnovejša vesti**. — Za poveljnika Teresitanske vojaške akademije v Dunajskem Novem mestu je imenovan dosedanj poveljnik 10. brigade v Opavi, generalni major baron Giesl pl. Gieslingen.

— **12 let na grobu svoje žene**. Dne 14. t. m. je umrl v New Yorku milijonar Nathan Reed, ki je preživel 12 let na grobu svoje žene. Milijonar je bil namreč svoji ženi na smrtni postelji obljubil, da je ne bo nikoli zapustil.

— **Odklonjeno odlikovanje**. Nemški cesar je podelil bogatemu tovarnarju Buttnerju v Uerdingu naslov komercijalnega svetnika. Buttner pa je odlikovanje brzojavno odklonil, češ, da nič ne da na take naslove.

— **Tiskovni biro v Vatikanu**. Iz Rima se poroča francoskim listom, da namerava papež ustanoviti v Vatikanu tiskovni biro za vse poročevalce brez izjeme strank, da se dobe prave vesti glede vseh vatikanskih zadev. Biro bo zvezan po telefonu s pisarno državnega tajnika.

— **Velik požar** je bil v galskem mestecu Jordanov. Zgorela je mestna hiša, pošta itd.

— **Princezinja Lujiza Koburška** je dobila po svojem oskrbniku od dvorne pisarne poziv, naj vrne zvezdno-križni red, ker je za ta red pogoj krepkostno življenje.

— **Vojaske nasilje**. Vojaske oblast je poklicala urednika sosednjega lista »Prace« Šrameka, zato k orožnim vajam v Budjevoje, da so ga dobili pred vojaško sodišče, ker je priobčil v svojem listu proti militarizmu naperjen članek. Obsojen je bil v dvamesečno ječo in degradacijo.

— **Ameriški milijardar** Carnegie za Macedonce. Deputacija slovenske dobrodelne družbe iz Moskve je bila pod vodstvom Črep-Spiridiona pri znanem milijardarju Carnegie ter ga prosila, naj se zavzame za tlačene kristjane v Macedoniji. Carnegie je obljubil.

Književnost.

— **Jesenske pesmi**. Poltretje leto že počiva Dragotin Jesenko pod zemljo, a dasi svet hitro živi, vendar ni Jesenka pozabil kakor toliko drugih, ima ga v živem spominu in vedno in vedno izprašuje, kdaj da že vendar izidejo Jesenske pesmi. In končno so vendar izšle! Pred nami leži elegantna knjižica z naslovom »Pesmi napisal Dragotin Jesenko«. Uredil je to zbirko Jesenkov izkreni prijatelj Eng. Gangl, natisnila jih je »Narodna tiskarna«, in sicer brezplačno. Ves dohodek je namenjen Jesenkovim otrokom. Potrebni so ga! Ko je Jesenko legel v grob, je zapustil vdovo in sedem nepreskrbljenih otrok. O Jesenkovih pesmih izpregovorimo prihodnji teden še obširneje. Za danes le omenjamo, da je ja zbirka prav srečno izbrana in urejena, ker obsega vse najlepše Jesenkoves pesmi in prinaša tudi Jesenkov životopis. Knjižica je okrašena z Jesenkovo sliko. Cena je vezanemu izvodu 3 K, po pošti 20 h več. Naroča se pri g. I. Bonaču v Ljubljani.

— **Josip Regali „Reliefi“**. Minoli teden napovedana zbirka Regalijevih novel in novelet je izšla in priobčimo o njej čim prej posebno oceno.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. septembra. Kranjski deželni predsednik baron Hein se mudi tukaj. To je v zvezi z namero osrednje vlade, omogočiti redno zborovanje kranjskega deželnega zbora.

Dunaj 16. septembra. V ponedeljek se začne konference ministrskega predsednika barona Gautscha z voditelji različnih parlamentarnih skupin. Te konference se bodo nanašale na program delovanja državnega zbora in deželnih zborov.

Dunaj 16. septembra. Poročila iz Pešte javljajo, da smatrajo ondotni politični krogi pozicijo grofa Goluchowskega in pozicijo barona Gautscha za omajano in nevzdržljivo. Mnenja glede Goluchowskega so različna: Ena verzija pravi, da pade Goluchowski, ker se je preveč angažiral za boj proti koaliciji, a so se vsi njegovi načrti izjalovili; druga verzija zopet pravi, da je Goluchowski v interesu funkcioniranja delegacij priporočal spravo z madjarsko koalicijo za vsako ceno in postal vsled tega nemogoč. Glede Gautscha se postavlja Madjarska na stališče, da mora biti kaznovan s politično smrtjo, ker se je vtikal v ogrske notranje zadeve. Simptomatično je, da imata Goluchowski in Gautsch zadnji čas pogostoma dolge konference.

Dunaj 16. septembra. Nekateri tukajšnji listi trde, da odstopi sekcijski šef v naučnem ministstvu, Berndt.

Dunaj 16. septembra. Gališki deželni zbor bo zboroval od 10. oktobra do 18. novembra.

Budimpešta 16. septembra. Šele zdaj se je izvedelo, da je v zadnji seji neodvisne stranke prišlo do burnega prizora. Grof Apponyi je glede splošne in enake volilne pravice priporočal, naj stranka tako postopa, da se ne bo na nobeno stran diskreditirala, to je, naj vse sloje goljufa Kossuth je pa s pestjo udaril ob mizo in rekel, da ne pusti na tak način ruširati stranke.

Petrograd 16. septembra. General Čirinkin javlja iz Tiflisa, da je zopet prišlo do izgrediv, pri katerih je bilo več ljudi ubitih. Položaj je nevaren, ker vlada med Tatari velikansko razburjenje.

Rim 16. septembra. Japonsko poslaništvo razglša uradoma, da ni resnična vest o umoru Komurove rodovine.

Kristijanija 16. septembra. Švedska vlada je poslala dva polka na norveško mejo; tudi norveška vlada dela vojne priprave, vendar neče nihče verjeti, da pride resnično do vojne.

Gospodarstvo.

Tržno poročilo.

Karakteristika žitnega trga je že nekaj časa sem — mirnost. Vse uvaževanja vredne fluktuacije so zginile, cene ostajajo nespremenjene. Nedostaje namreč slehernih momentov, ki bi predurili smer tendence na to ali ono stran. Porajajoči se momenti pa dobe v istem hipu zopet protiutež, zaradi česar je trud hosistov istotako brezuspešen kakor napor besistov. Nakupi so res znatni, mlini se zalagajo z velikimi množinami — imajo pa tudi zadostno izbiro, ker je blaga vedno v izobilju na trgu. Strašilo hosistov, da utegne Rusija prepovedati izvoz, so besisti temeljito ovrgli, češ, da ima Rusija vključ smpajta slabši letini še vedno zadostno množino blaga za izvoz — pa če bi ga tudi ne imela, je Amerika zadostno močna, da bi nadomestila ruski izostanek.

Pšenica notira že nekaj časa sem nespremenjeno — temeljna tendenca pa je vendar le trdna. Prevrata je tedaj preje pričakovati nekoliko navzgor nego navzdol.

Koruza-Laplata je nekoliko odnehala, vendar pa še notira visoko in se ni nadejati, da bi v doglednem času naznanila nadaljne, čeprav le male puste. Majev kurz se trdovratno vzdržuje nad 13 kronami, kar je toliko nerazumljiveje, ker bo ogrske koruze vendar dokaj uspelo. Vzroka temu je tedaj bržčas samo v tem iskati, da ni zalog in da je tedaj samo to blago upoštevati, ki bo zraslo.

Oves tarna za manj živahno kupčijo, vzdržuje pa cene ipak domalega nespremenjene.

Petrolej se giblje trdno, nadejati se je celo poviškov, ki bi imeli svoj izvor v požaru petrolejskih jam v Baku.

Riž je naznanil močno hos, ker se je pojavila Japonska za kupca indijskega blaga, ker nedostaje zalog in ker se porajajo za prihodnjo kampanjo jako neugodna poročila.

Kava je za lepi zeleni Santos cene zopet dvignila. Kolikor je dospe, gre hitro v denar. Začasno se valed tega ni nadejati nižjih cen.

Spirit notira nespremenjene predtedenske cene.

Sladkor se giblje mlačno, to pa vsled tega, ker se hoče druga roka zalag iznebiti in si dela ostro konkurenco — vendar pa so morali vsi brez izjeme sladkor nad 83. — plačati. Rafinerije so večinoma razprodane, notirajo znatno višje in oddajajo le za tekoči mesec.

Jedilno olje. Tržaške tvrdke z oljem, (Segre, Eisenstädter, Alberi etc.) ki so med seboj kartelirane, so dvignile naglo cene in po teh visokih cenah mnogo odjemalcev založilo, — in vendar prodajajo ravno tako olje izvenkartelske tržaške tvrdke 4 do 6 K pri 100 klg. ceneje.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehladjenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevali MOLL-ov preparat, zaznamovan z stvarstveno znamko in podpisom. 2 7-13

Gospodinjje so že zdavnaj spoznale izvrstne lastnosti rastlinske tolsče »KUNEROL«. »KUNEROL« nadomešča popolnoma surovo in kuhano maslo, ne obsega niti vode niti soli in je izredno dobrega okusa. Pripraven je za pečenje, praženje, cvrčenje, za pripravljanje prikuh in je pri tem cenejši nego druge masti. Pred malo vrednimi, slepilo podobnimi posnetki nujno svarimo.

Svila za bluže

od 65 kr. do 11 glid. 35 kr. za meter —

zadnje novosti! — Franko in že ocarljeno na dom. Bogata izbira vzorcev s prvo pošto. — Tovarna za svilu Henneberg, Zürich. 6 61-3

V gospodinjstvu je poraba carskega boraksa za čiščenje in pranje neomejena. Natančno navodilo, ki je pridejano vsakemu kartonu (posebno velikim po 75 h) obsega dragocene in dobrodošle podatke o vsestranski porabi carskega boraksa za lepoto, čisto in zdravilo. V prodajalnicah (špecerijskih, drogerijskih, parfumerijskih in v lekarnah) zahtevajte izrečno pristni carski boraks. Ne prodajajo ga ga nikoli odprtega, nego samo v ličnih rdečih kartonih po 15, 30 in 75 h, vedno lepe bele in vsledkar izvrstne kakovosti.

Bolne na priučih zdravilo v ljudskih zdraviliščih in sanatorijih poglavitno z dovajanjem prostega zraka in krepke hrane. Pri zdravljenju doma je pa priporočati, da se dodeluje vsaki jedi nekoliko somatose, ki ima lastnost, da dovaja telesu živila v koncentrirani, lahko prebavni obliki, ne da bi se kakorkoli preoblagal želodec. Nevarnost, da bi človek preveč odebil, kakor se dogaja ob takozvanih zdravilnih za odebilev, je ob porabi somatose kratkoimnalo izključena. Vpliv somatose se kaže predvsem v povečanju slasti, povišanju telesnih moči in splošnega stanja.

Centralne kurjave

Peči za trajno kurjavo meindinske in 2652-2 chomatne regulirne. Štedilniki in p. iredbe kuhinj. Kopalne peči za kurjavo s premogom ali pilom. Kuhalniki, ognjišča, peči za plin ali spirit. Najbolj sortirana, najcenejša, solidna tovarnica. Maks Bode & Co. Dunaj V. Siebenbrunneng. 44 U. tanov 1863. Telef. 6398.

Kurja očesa

trdo kožo in žulje odstrani hitro, zanesljivo in brez bolečin dobro znani, izvrstni Trnkóczyjev obliž za kurja očesa.

Uspeh priznan in zaježan. Cena K 1-20 s poštnino vred (10 h kot vzorec. Poizkusni obliž 70 h ozir 80 h po pošti).

Izdelaovalnica: lekarna pri sv. Frančišku

Dunaj, V/2, Schönbrunnerstrasse 109.

Po pošti se pošilja vsak dan po povzetju ali če se pošlje znesek v denarju ali v poštinih znamkah naprej. 2620-5

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Želodec prebavlja in čisti. Da pa za more zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napejati, temveč skrbeti, da se mu to dvojno delo kolikor možno olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dra. Rose balzam za želodec iz lekarn B. Fragnerja, c. kr. dvornega založnika v Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajanje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah.

Proti zobobolu in gnilobi zob

Izborne deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ti utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica z navodom 1 K.

Blagorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljšje sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnjilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.

Metlika, 24. aprila 1905.

Dež. lekarna Mil. Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1 poleg novozgrajenega Fran Jožetovega inbil. mostu. 22-37

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Družbi sv. Cirila in Metoda: Slovenska družba v Gorici, ki si je ogledala klerikalno kamenje, ki je letelo lansko leto na g. župnika sorškega Antona Berceta, ljubljence vseh Slovencev, je položila na altar domovini 10 K v zahvalo, da ni kamenje zadelo nam predragega župnika gospoda Berceta — Gostje v gostilni pri sodišču K 260. — Častita rodina Levčeva 10 K. mesto venca na grob gospe Jos. Guttmannove. — Skupaj K 2260. — Živeli darovalci in posnemovalci!

Za ustanovljenje domžalskega Sokola: G. dr. Boris Zarnik K 10 — za ustanovni sklad domžalskega Sokola. — Živel! Naj bi imel mnogo posnemovalcev!

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 16. septembra 1905.

Termin.

Pšenica za oktober . . . za 100 kg. K 15-86
Pšenica za april 1906 . . . 100 . . . 16-86
Žit . . . oktober . . . 100 . . . 12-80
Koruz . . . maj 1906 . . . 100 . . . 13-24
Oves . . . oktober . . . 100 . . . 12-25

Efektiv. 5-10 vin. višje

Meteorološko poročilo.

Vilina ud morjem 500-4. Srednji vršni tlak 756-0 mm

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C.	Vetrovi	Neb.
15.	9. zv.	734.6	18.2	sl. jug	jasno
16.	7. zv.	735.9	13.4	sl. jvzhod	megla
	2. pup	734.4	26.0	sr. jzohod	skoro jas.

Srednja večerajša temperatura: 19-5
normala: 14-9. — Padavina v mm 0.0

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem izrekata najiskrenejše, najtoplejšo zahvalo za ljubeznivo sočutje med boleznijo in ob smrti svoje predbore, nepozabne matere, ter za lepe darovane vence, proseč obenem prijaznega spomina za drago pokojnico

Zalujoča sinova

Fran in Karel Bruss.

Zadušnica bo v torek, dne 19. t. m. ob osmih zjutraj v stolni cerkvi. 2961

Prodajalka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, želi službe za takojšnji nastop. Na raje na deželi. Oglasi naj se pošiljajo pod naslovom: „M. B. 1445“ poste restante D. M. v Polju. 2978

MATTONLEY. GIESHÜBLER

naravna alkalična kislina

katera je kot zdravilni vrecel že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna je za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. 3891-6

Najboljša dietetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lasnik-u in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Plüss-Stauffer-jev klej

neprekosljiv za lepljenje stritih predmetov.

Naprodaj ima Fran Kollmann v Ljubljani. 696-15

Mladega urarskega pomočnika

sprejme takoj Ludovik Potočnik, urar v Idriji. 2923-4

Mesečna soba

nemeblvana ali pa meblvana, s posebnim vhodom, se odda takoj ali za oktober na Resljevi cesti št. 24, I. nadstropje. 2929-1

Išče se ključarski vajenec.

Kje, pove Florjančič v Hilšerjevih ulicah št. 12. 2977-3

Globus - čistilni ekstrakt

Dve mesečni sobi

čedno meblovani, se takoj oddaste v I. nadstr. Razgled na ulico.

Kje, — pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2972-1

Marija Elsner poučuje na klavir

po metodi „Glasbene Matice“ po dve ali tri učenke vkup. — Več se izve v Frančiškanskih ulicah št. 8, I. nadstropje na levo. 2976-1

Gla vnik za barvanje las!

Z navadnim česanjem izpremenimo sive ali rdeče lase v pristno svetlo plavo, rjavo ali pa črne! Popolnoma neškodljivi! Še rabi lahko leta in leta Na tisoče v rabi! Komad b. K. Razposilja J. Schüller na Dunaju II/2 Kurzbaugasse št. 4/30. 2955-1

2955-1

Nad 100.000 konjskih sil imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu. Zelo majhna poraba goriva. Najcenejši obrat

Langen & Wolf

tovarna za motorje

na Dunaju, X., Laxenburgerstrasse 53.

Naznanilo.

Svojim častitim p. n. podpornikom in znanjem javljam, da pridem konec oktobra in zopet otvorim

plesni tečaj.

Privatne družbe, klubi itd., ki se mislijo udeleževati pouka, prosim najuljudneje, da se za trdno odločijo do mojega prihoda.

Z odličnim spoštovanjem

Julij Morterra

plesni učitelj.

Založnik c. kr. drž. uradnikov.

Ljubljana **J. KEBER** Ljubljana

Stari trg št. 9 Stari trg št. 9

priporoča svojo tovarniško zalogo

suknena, platnena in perilna blaga

po izredno nizkih stalnih cenah. 3437-48

== Kravate in perilo. ==

Potrebščine za krojače in šivilje.

Kdor

išče službenega osebja ali službe, naj se obrne k avstrijsko - ogrskemu naznailcu služb v Ljubljani, v Križevniških ulicah št. 5.

Jutri, v nedeljo, 17. t. m. ob polu 4. popoldne

na Koslerjevem vrtu

KONCERT

popolne „Društvene godbe“.

Vstop prost.

Za mnogobrojni poset prosim

M. Erbežnik.

2964

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI

POEZIJE

DOKTORJA

FRANCETA

PREŠERNA

UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNO VEZANA 6 K 40 H, V USNU VEZANA 9 K LJUDSKA IZDAJA 1 K, V PLATNO VEZANA 1 K 40 H. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAJER & FED. BAMBERG V LJUBLJANI. SE DOBIVAJE SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH.

K. Linhart

urar 2969

na Marije Terezije cesti št. 11

(kolizej)

se priporoča

za popravila vseh

ur, ki jih izvršuje najskrbneje

in najceneje pod garancijo.

2969

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 2970

prilporeča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

za Ljubljano in drugod. Potnišna tukaj. — Natančneje v pisarni. — Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

2970

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Vsak teden druge dežele.

V soboto, dne 16. septembra 1905:

zadnji dan razstave:

Zanimivo potovanje po

Krkonoših

z zimskimi prizori.

Od nedelje, 17. septembra do vštete

sobote, 23. septembra 1905:

Zanimivo udobno potovanje po

ŠVICI

Interlaken, Lauterbrunnen, Grindewald.

Eno potovanje 40 h, dijaki, otroci in

vojaki od narednika nizdol 20 h. —

Vstopnice v abonementu za 6 potovanj

2 K, za 10 potovanj 3 K; Otroci, di-

jaki in vojaki od narednika nizdol pla-

čajo polovico.

Z odličnim spoštovanjem 2963

Valeria Fessi

lastnica Mednarodne panorame.

Čudovita novost!

325 komadov za 2 gl.

Krasna ura z lepo verižico, točno

idolca, za katero se daje dveletna gar-

ancija; zelo lepa laterna magica s 26

krasnimi podobami, zelo zabavno; 1 zelo

elegančna broža najnovjše oblike, 1 lepa

kravatna igla s simboli briljantom, 1 krasen

kolij iz orient. biserov, s patent. zakle-

pom, najmodernejši nakit za dame, 1 fin

usnat mošnjček, jako elegantni na-

stavek za smotke z jantarem 1 gar-

nitura ft. double-zlatih manšetnih in

srajčnih gumbov s patent. zaklepom,

1 ft. niklast žepni nožek, 1 ft. toaletno

zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predme-

tov za dopisovanje in še 200 raznih

komadov, vse, kar se potrebuje hiši

zastoj. Krasnih 325 komadov z uro, ki

je sama tega denarja vredna, pošilja

proti poštenu povzetju za 2 gl. raz-

posiljalnica

S. Kohane, Krakov

št. 223.

Ako ne ugaja, se denar vrne. 2951

Mnogo priznanih pise n.

2951

2951

Učenca

iz poštene hiše in z dobrimi izpriče-

vali sprejme takoj Franc Picsek, trgo-

vina z železnino in špecijskim blagom

v Ribnici. 2920-3

Trgovski vajenec

iz boljše rodbine se sprejme takoj v

trgovino z mešanim blagom

Rud. Rutnerja na Vrhniki.

2968-1

Dve ali tri gospice

ki hodijo v šolo, se sprejmejo na hrano

in stanovanje pod ugodnimi pogoji. —

Kje, pove upravn. „Slov. Nar.“. 2968-1

Laščina

v toskanskem dialektu se poučuje od

1. oktobra t. l. na Elizabetni cesti

št. 8, II. nadstropje. Poučevati se hodi

tudi na dom. 2967-1

Dijaka

boljše rodbine sprejme na hrano

in stanovanje učiteljska rodbina. —

Poižve se pri upravn. „Slov. Naroda“. 2966

„Švicarija“.

V nedeljo, dne 17. septembra

ob polu 4. popoldne

KONCERT

vojaške godbe.

Vstopnina 40 vinarjev.

V rondo brez vstopnine.

K mnogobrojni udeležbi vabi

I. KENDA.

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

2959-2

Epilepsija.

Ador trpi na padavici, krčih in drugih živ-

nih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki

jo zastoj in poštine prosto razpošilja

priv. Schwanen-Apotheke

Frankfurt a. M. 1800-18

Večletna prodajalka

z dežele išče službe na deželi.

Ponudbe sprejme upravništvo „Slov.

Naroda“. 2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

2944-2

5 kron in več zaslužka na dan!

Iščejo se osebe obeh spolov, ki bi pletle na naših strojih. — Preprosto in hitro delo vse leto doma. — Ni treba znati ničesar. — Oddaljenost ne škodi nič in blago prodamo mi. Družba pletilnih strojev za domače delavce
THOS. H. WHITTICK & Co.
Trst 156, Via Campanile 13. 2883-4

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam najljubše naznaniti, da sem si osvojil znano in nanovo renovirano

kavarno in gostilno „pri Malem slonu“ v Vodmatu.

To podjetje je že odnekaj na najboljšem glasu in se bom tudi jaz potrudil kar najbolje ustreči vsem željam č. obiskovalcev moje kavarne in gostilne in sicer z najboljšim Koslerjevim carskim pivom, z dolenskim, štajerskim in vini v buteljkah, kakor tudi z najokusnejšimi gorkimi in mrzlimi jedili ob vsakem dnevnem času.

K obilni udeležbi vabi najljubše s spoštovanjem

Josip Carl
kavarnar in gostilničar.

9949-1

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah, pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine v najbolj kakovosti in po zmernih cenah

priporoča
L. SCHWENTNER
v Ljubljani 2880 8
Prešernove ulice št. 3.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam kar najljubše, da sem prevzel staro, dobro znano gostilno

„Pri črnem orlu“ združeno s kavarno.

Otvoritev se vrši v nedeljo, dne 17. t. m.

Priporočam se sl. občinstvu kar najljubše, da me blagovoli počastiti s svojim obiskom. Poskrbljeno bo vedno za kar najboljšo kuhinjo kakor tudi za dobro kapljico vina in za pivo iz pivovarne gosp. Fröhlicha. Na razpolago so tudi sobe za tujce. Z gostilno je združena kavarna. Tudi v kavarni bo postreženo z vsem, kar spada v to stroko. Na razpolago je tudi biljard in glasovir. Priporočam tudi v najboljšem stanu se nahajajoči hlev za živino. Tudi sl. občinstvu, ki potuje skozi Vrhniko, se priporočam kar najljubše ter beležim s spoštovanjem vdani

Ivan Bajc.

Na Vrhniki, dne 12. septembra 1905.

2917-3

Jernej Bahovec

tovarniška zaloga Grubbauerjevih zvezkov, založništvo nastenskih tabel za Črničovo računico, kipov slovenskih literatov, peres družbe sv. Cirila in Metoda, ter slovenskih koledarjev

Marijin trg v Ljubljani Filialka: Resljeva cesta 7.

priporoča svojo

tovarniško zalogo Grubbauerjevih zvezkov

z dobičkom, katerega je deležen učiteljski konvikt.

Šolske knjige za ljudske šole, peresa učit. konvikta in druga peresa, svinčnike, držala, črnilo, tintni izvleček, šolske gobe ter druge šolske potrebščine.

Solidno in točno postrežbo zagotavlja

z odličnim spoštovanjem

Jernej Bahovec.

2946-2

Razna prestavljanja

iz nemščine v slovenščino ter

sestave inseratov

oskrbuje po zmerni ceni v tej stroki izvežban uradnik.

Kdo, pove upravištvo „Slov. Naroda“.

A. KRACZMER zaloga klavirjev

Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

priporoča popolno zalogo kratkih klavirjev, mignonov in pianin

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Preigrani klavirji, solidno in stanovitno prenarejeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: L. Bösendorfer, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; Br. Stigl, c. kr. dvorna zalagatelj na Dunaju. Klavirji se popravljajo, ubirajo in izvršuje se podigavanje z usnjem strokovnjaško in pristojno in računavajo najceneje.

Ostanki

za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana

Špitalske ulice šte. 5.

Salon

za moderne damske klobuke *

Henrik Kenda

v Ljubljani

Mestni trg šte. 17.

Damski klobuki

za jesensko sezono 1905/06.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damskih klobukov za leto 1905 pošiljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno.

Največji izbor

L. Mikusch
tovarniška zaloga
Ljubljana, Mestni trg.

+ SUHOST

DEMOTOGEN

Edino izvrstno sredstvo za okrepitev in ojačenje, ki ga mnogi zdravniki, kakor govore zahvalna pisma, rabijo v svoji lastni rodovini ob telesni upadlosti, bledečnosti, slabokrvnosti, nervoznosti, slabosti itd. Posebno za izpolnitev telesnih oblik in za pospeševanje debeljenja se obnaša krepečalna moka Demotogen izborna. V 6 tednih 30 funtov konstatiranih. 11 najvišjih odlik. tudi Grand Prix. Strogo reelno. Dokazano, da presega vsa druga živila, zlasti ona ki jih kričavo hvalijo. Velik orig. zavitek samo K 2-50, 4 zavoji franko. Razpošilja centrala:

BALZAR, Dunaj III., Hauptstrasse 50.

Telefon 5937. Prodajalnica: Brandeis na Dunaju, I., Weihburggasse 22. Brošure in prospekti brezplačno. Tudi v lekarnah in drogerijah zahtevajte izrečno Demotogen, vse drugo s podobnimi imeni pa odločno zavrnite. 2953-1

Firma J. Giontini v Ljubljani

Francovo obrežje št. 25

priporoča p. n. občinstvu k začetku šol svojo veliko zalogo vseh

šolskih potrebščin in šolskih knjig

Dalje priporoča po znižanih cenah

šolske knjige za srednje šole v nemškem jeziku

dokler bo kaj zaloge, in pa

2946-3

risalno orodje, šolske torbe, nosilnike za knjige, jermenja, šolske mape, noteze, peresnike itd. itd.

Za šolsko mladino

bogata izbira jesenskih in zimskih oblek, površnikov športnih in zimskih sukenj.

Specialiteta angl. modnih telovnikov iz svile, žameta in modnega blaga najboljše kakovosti firme Machol & Lewin v Londonu in Berlinu.

Original. angl. moške športne obleke, površniki, paletoti, športne in zimske suknje, pelerine s kapucami in haveloki. — Najfinejša in največja izbira damske konfekcije, jopic, paletotov, oratnikov, kostumov, kril in bluz.

Obleke in površniki po meri iz angl. in franc. blaga se izdelujejo najfinejše na Dunaju. Najnižje cene!

2932-2

„Angleško skladišče oblek“

OROSLAV BERNATOVIČ

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. drž. gimnaziji, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljsku, na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj v sešitkih in stanovitnih šolskih vezbah po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastoj. — Lju. janski šolski koledar 2 vin. 2999-6

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izbrani **Portland-cement** v vedno
jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene pred-
pise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti, kakor
tudi svoje priznane izvrstno **apno**.
Priporočila in spričevala
rasnih uradov in najstrovejših tvrdk so na raspolago.
Centralni urad: 1119-24
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Originalni **SINGER** Pazite na
tvorniško znamko.

šivalni stroji.
SINGER Co. del. družba za šivalne stroje.
V Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6. 71-37

Najnovejše
modroce
na peresih

Novi modroc „Sanitas“
pri snazenju.

Navadni stari modroc
pri snazenju.

„Sanitas“
ki se lahko snazi zračijo in popravljajo ima vedno v zalogi ali pa iz-
vrši po naročilu 127-38

Dragotin Puc
preprogar in tapetnik
Dunajska cesta 18. Ljubljana Dunajska cesta 18.

Red Star Line
*Rede zvezda **

V Ameriko!

Antwerpen Hitra in varna vožnja
z moderno opravlje-
nimimi novimi
brzoparniki
te solidne

New York

Philadelphia
dobite v 864-27

Kolodvorskih ulicah št. 41
od južnega kolodvora na desno.
a zastopstvo „Rdeče zvezde“
Franc Dolenc.

Antwerpen
New York

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v torek dopoldne, da prestopite
pravočasno na barko v soboto jutraj. Naši parniki — Finland, Kronland,
Vaderland, Zealand — vozijo do New-Yorka sedem dni. To je pribito. Vljudnost,
snaga in zdrava hrana je na njih pri nas prvo in zadnje.

Patentovano na
Avstrijskem
pod št. 4290.

„Grossol“ Patent uradno
zabeleženo
pod št. 750.

za stare in nove strehe iz lepenke (Papp-
dächer) kakor tudi za pločevinaste strehe
(Blehdächer) najbolje krijoči in najtrpež-
nejši plesk sedanjega časa.

„Grossol“ je vlaknasta pleskalna tvarina za stare in nove
strehe iz lepenke, katera pri največji vročini
ne kipi in ne kaplja, pri mrazu pa ne poka in
ostane vedno elastična. Vse take strehe iz le-
penke, ki jih dosedaj ni bilo možno popraviti,
se dajo z „Grossol-om“ za več let absol. zgotiniti.

„Grossol“ se uporablja mrzlo in se ne potresa s peskom.

„Grossol“ ne teče in ne kaplja. 2881-3

„Grossol“ se ne trga in ne poka. Z „Grossol-om“ se maže
le vsaki 5 let in nadomešča novo kritje. Gorenje
lastnosti so nam potrdili čisto mnogi s priznal-
nimi pismi in prima spričevali.

Pripravne krtiče za mazanje se dobe pri nas.
T ržiška (Monfalkone) tovarna oljnatih mazil ga vozove in kemičnih produktov
KOLLAR & BREITNER
tovarna za strešno lepenko, lesni cement, asfalt, kotran in grossol
Tržič (Monfalkone) pri Trstu.
Varujte se pred slabo se glasečim a manjvrednim ponarejanjem.

Josip Reloh

— parna —
barvarija in kemična spiralnica
ter likanje suknja
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
Sprejemališče
Selenburgove ulice št. 3.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša posrednica
za droge, kemikalije, zelišča, ovetja,
korenine itd. tud' po Knepu, ustne
vode in zobni prašek, ribje olje, re-
diline in posipalne moke za otroke,
dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografirane aparate
in potrebščine, kirurški aparati
zila vsake vrste, sredstva za desin-
fekcijo, voski in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinjšega rumna in
konjaka. — Zaloga svetlih ma-
meralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebn. priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, enojan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnana naročila
se izvršujejo točno in solidno.

— Drogerija —
Anton Kanc
Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Kupuje po najvišji ceni razna
selišča (rože), cvetje, korenine, se-
mena, skorje itd. itd.

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.
priporoča

klobuke
cilindre, čepice itd.
najnovejše fašone
po najnižji ceni.

Odlitkovano z zlato kolajno in častno
diplomo v Parizu 1904.

Anton Presker
krojač in dobavitelj uniform avstrijskega
društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode
in dečke, lopice in plaščev
za gospe, nepremočljivih
havelokov itd. itd. 38

Obleke po meri se po najnovejših
zorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Jv. Seunig
trgovec z usnjem
na drobno in debelo
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporoča

olje zoper prah
dosedaj najboljši, pristo ben-
cina, smole, petroleja ter kistlin
brez konkurence, brez vsacega duha
po majniških cenah:
1 kg. 60 h, več a 70 h, pri
nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za počrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Posestvo na prodaj

na živahnem prostoru v Ljubljani

z dolgoletno, uvedeno trgovino z deželimi pridelki, z gostilno z lastno
koncesijo in s pekarno, obstoječe iz dveh enonadstropnih hiš, obširnih
skladišč, lepih kleti, hlevom za osem konj in prostornega ter velikega dvo-
rišča z dvojnimi vhodom.

Posestvo je poleg tega posebno pripravno za vsakrni obrat za trgovce in
obrtnike vsake vrste in se proda vse skupaj ali pa tudi posamezno pod ugod-
nimi pogoji. — Natančnejša pejasnila daje kupcem samim 2878-3
oblastv. koncesijonirana pisarna za promet z zemljišči
EDVARD BRACHTL v Ljubljani, na Sv. Petra nasipu št. 37.

Dr. Ivan Oražen, zdravnik v Ljubljani

opozarja na svoj

ortopedično-zdravilni zavod

v katerem se zdravi: raznevrstne skrivljenje hrbtenice, iz-
bočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd.

Vse se izvršuje pod osebnim nadzorstvom dr. Oražna, ki daje pojasa-
nila ob svojih ordinacijah urah od 9. do 10. ure dopoldne in od
2. do 3. ure popoldne, v Wolfvih ulicah št. 12, I. nadst. 2772-5

Razglas.

Uradno je konstatovano, da je v nekaterih obmejnih krajih
naše države prikazala se **kolera**. Glede na današnje prometne
razmere ni izključeno, da se ta bolezen, ki v danih okoliščinah utegne
postati strašna morilka, zanesa tudi v naše kraje. Zato se mi zdi
potrebno, pravočasno vse potrebno odrediti, da se v slučaju nje nastopa
v našem mestu odvrnejo od njegovega prebivalstva grozote, ki so v
prejšnjih časih združene bile s kolerskimi epidemijami.

V ta namen sem pred vsem sestavil troje magistratnih komisij,
ki imajo pregledati vse ljubljanske hiše in k njim spadajoča gospo-
darska poslopja, zato, da konstatujejo vse zdravstvene nedostatkne in
vse one okoliščine, ki bi v slučaju zanešenja kolere v naše mesto
utegnile pospeševati razširjenje iste. Te komisije bodo posebno po-
zornost obračale na stranišča, pisoirje, greznice in gnojšča; preisko-
vale bodo pa tudi stanovanja, ako niso prevlažna, prezadehla in ne-
snažna. Voditeljem komisij sem podelil pravico, v skrajno
nujnih slučajih, kjer bi vsled sedanjih zdravstveno nedo-
pustnih razmer utegnili groziti nevarnost, dajati obsežna
naročila glede odprave takih razmer. Vsem tem naro-
čilom je nemudoma ustrezati; mestni magistrat se bode pa
po posebnem organu sproti prepirčeval, v koliko so se po voditeljih
komisij dana naročila izvršila in bode proti nemarnikom postopal
kar najstrože.

Ker se bode to komisijonovanje, ki se začne že te dni, vršilo
v **interesu celokupnosti in vsakega posameznika**, pričakujem, da bodo gospodje hišni posestniki, kakor tudi ostale
stranke, voditeljem komisij radi šli na roke ter jim skušali v vsakem
oziru olajševati njihovo nalogo.

Sicer pa bodi — kolikor toliko v pomirjenje — izrecno kon-
statovano, da so se zdravstvene razmere po prizadevanju mestne ob-
čine, katero je hvalevredno posnemala tudi cela vrsta hišnih pose-
stnikov, v poslednjih letih prav znamenito boljše. V morebitnem
boju proti kolari je to izrednega pomena. **Treba je le še, da**
prebivalstvo zaupljivo izpolnjuje navodila oblastev,
ki se izdajo v interesu javnega zdravstva in pogla-
vitni del nevarnosti bode odstranjen.

Pridržujoč si v slučaju potrebe izdati po mestnem fizikatu po-
sebna navodila glede obrambe pred pretečo epidemijo, priporočam danes
posebno, **naj se za pitje rabi izključno voda iz mestnega**
vodovoda in sicer neposredno iz pipe, torej ne že preje
v kake posode natočena, ker pri taki vodi ni izključeno, da so se
na katerikoli način zanesla vanjo komabakterije. 2875-2

V Ljubljani, dne 5. septembra 1905.

Župan: Ivan Hribar.

FRANC STUPICA

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1
zraven Figovca

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji in specerijskim blagom
priporoča

Portland in Roman cement, železniške šine in traverze za oboke,

štorjo za stropo, strešni klej, izolirne plošče, razne štedilnike in peči, ko-
vanje za okna in vrata, kovanje za okna „Patent Avstrija“, železno, po-
cinjeno in cinkasto pločevino, mreže za **sejanje peska**, mreže in
bodečo žico za ograje, ter vse druge stavbne potrebščine, vodne žage,
samokolnice, nagrobne križe, **tehtnice in uteži**.

Orodje za mizarje, tesarje, kolarje, kovače
in ključavničarje.

Navadne in stranske (Flügel) pumpe za vodo, pumpe za gnojnico,
železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavno vodo.

Ročke za mleko, stroji za posnemanje mleka, oprave za mle-
karne, lične kletke in razna kuhinjska oprava.

Velika zaloga **slamorenice**, mlatinice, gepelnov, čistilnic, trijerjev,
preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in bran.

Plahte za vozove, svetilke za kočije. Poljska semena, poljski mavec,
svetovnoznan redilni prašek za živino, korenine in fibris za izdelovanje
ščet in čopičev. 928-27

Vedno sveže **specerijsko blago** in razne **rudninske vode**.
Podružnica v Kolodvorskih ulicah nasproti Tišlerja.

Samo TING-TING

zamori vse stenice z zalogo vred in vse drugi mrčes.

Povsod naprodaj po 60 h; v 1/2, 1/4 in 5 literskih steklenicah ceneje. Brigalka 29 h.
Glavna zaloga v Ljubljani, Anton Kame, drogerija. 2624-5
Druga sredstva odlično zavrtačje!

Zaloga čevljev JULIJA STOR v Ljubljani v Prešernovih ulicah št. 5.

Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev. 1108-24
Elegantna, skrbna izvršitev po vseh cenah.

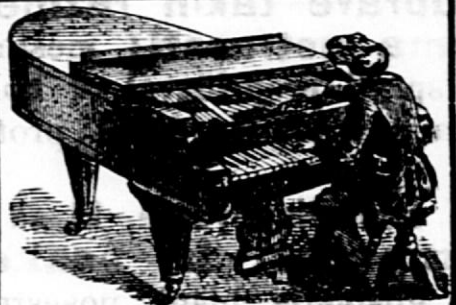
Za parkete in linolej!
Voščilo za pod, ki se briše mokro!

proizvaja svetel blesk brez glajenja!

Ohrani lesu naravno svetlo barvo.
Pušica 1/2 klg. K 2-50; pušica 1/4 klg. K 1-35.
Edina izdelovalca: Finster & Meisner, tvornica za lake, Monakovo.
Naprodaj imajo: v Ljubljani: Brata Eberl, Miklošičeva cesta, Ivan Jabačin,
Emonska cesta, M. Spreitzer, Stari trg — V Kranju: Franc Dolenz in Peter
Majdič „pri Merkurju“. — V Novem mestu: Adolf Gustin. 2603-3

Ustanovljena 1880.
Postajališče
cestne železnice
vila SAMASSA.

Ustanovljena 1880.
Postajališče
cestne železnice
vila SAMASSA.

Prva največja in najstarejša zaloga klavirjev v Ljubljani Florijanske ulice št. 42.

Usojam se čast. p. n. občinstvu naznanjati, da oddam od danes naprej vse klavirje in pianine po najnižji ceni. Klavirji so iz zaloge najbolj renomiranih dunajskih firm in niso kramarsko blago.

Salonski skraćeni klavirji črni, močni ali poltirani orehovi, z navzkrižnimi strunami, s sedmim železnim oporilom, slonokoščeno klaviaturo, 7 1/4 oktav moderator (zvok harfe).
Pianini črni, močni, angleška repeticijska mehanika, navzkrižne strune, slonokoščena klaviatura, moderator 7 1/4 oktav, želez. oporilo, oklepni glasovnik.
Mignon skraćeni klavirji preigrani klavirji in pianini po najnižjih cenah v zalogi za prodaj.

Najnižja izposojevalna pristojbina.

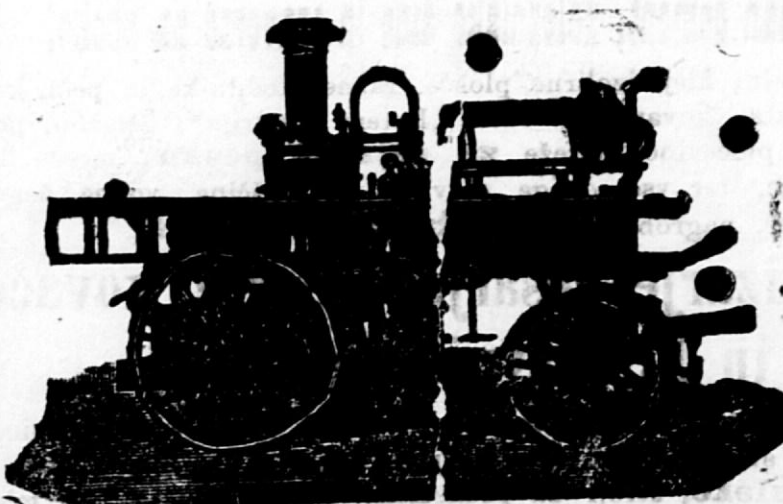
Pri prodaji jamčim za vsak instrument 10 let.
Priporočam se tudi najvdanije za ubiranje in popraviljanje v mestu in na deželi.
Z odličnim spoštovanjem

FERD. DRAGATIN

trgovca s klavirji, ubiralec in popravilalec, zaprišeženi cenilec c. kr. okr. sodišča.

Veliki požar

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s
Smekalovimi brizgalnicami

in sicer: S l. počastno diplomu za izboljšanje parnih- in motor-brizgalnic ter lestev, in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.

R. A. SMEKAL
ZAGREB

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalov in gospodarskih strojev.

AVGUST REPIC

sodar
Ljubljana, Kolozijeske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.
Prodaja stare vinske sode.

KAREL JANUŠ

juvelir in zlatar
v Ljubljani, v Židovskih ulicah št. 3
— priporoča svojo veliko zalogo
briljantov in diamantov,
zlatnine, srebrnine, zlatih
in srebrnih ur ter verižic
itd. itd.

Vsakovrstna

popravila in nova dela
izvršuje točno in ceno
v lastni delalnici
v Rožnih ulicah št. 21.

Pozor! Gasilna društva

naj zahtevajo ilustrovani
cenovnik trdke

J. S. Benedikt

v Ljubljani
v Prešernovih ulicah št. 3.

Pekarija slaščičarna in kavarna

J. ZALAZNIK

Stari trg št. 21.

= Ziljalke: =

Glavni trg 6

Sv. Petra cesta 26

Avg. Agnola

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga
steklenine, porcelana,
svetilk, zrcal, šip, ko-
zarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Nova tovarniška zaloga suknenege, platnenege,
perilnega in modnega blaga

Jos. Petkosig

Stari trg št. 4 * Stari trg št. 4
Ljubljana

se priporoča za jesensko in zimsko sezono.
Vzroci se na zahtevo dopošljejo. Cene nizke.

2826-3

Kaiser-Borax

Za vsakdanjo porabo v kopalni vodi.

Kemiško čisti carski boraks je najnaravnejše, najmilejše in najbolj zdravo lepčilno sredstvo za kožo, napravi vodo mehko, zdravi raskavo in nečedno kožo, da postane nežna in bela. Preizkušeno antiseptično sredstvo za gojitve zob in za medic. porabo. Pozor pri nakupu! Pristen edinole v rdečih kartonih po 15, 30 in 75 vin. z obširnimi navodilom. — Vedno v kartonih! Dalje pašta iz Mačkovega mila, mlo iz carskega boraksa, mlo iz ilirinega soka, mlo „Tola“, zobni prašek iz carskega boraksa in kožno lepilo iz carskega boraksa. — Edini izdelovatelj za Avstro-Ogrsko: GOTTLEB VOITH na Dunaju III/1. 1716-5

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7. 145-38

Največja zaloga pohištva

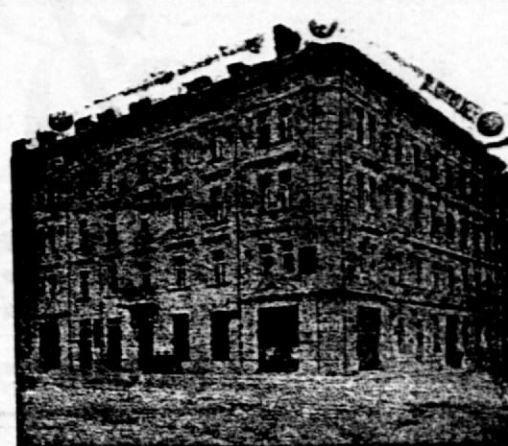
za spalne in jedilne sobe,
salone in gosposke sobe,
Preproge, zastorji,
modroci na vzmeti,
žimnati modroci,
otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Upravno premoženje:
K 7,024.718.89.
Hranilne vloge:
K 7,651.915.41.

**Kmetska
posojilnica**

Denarni promet:
K 32,039.761.84.
Rezervni sklad:
K 120.878.15.

**Ljubljanske
okolice**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni hiši

na vogalu Dunajske ceste in Dalmatinovih ulic
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje
posojilnica sama za vložnike. 18-36

Posojila po 5% in po 5 1/4 %

Odplačilo dolga se lahko vrši na 27 in 35 let
ali pa v krajšem času po dogovoru.

URADNE URE: razun nedelj in praznikov vsak dan od
8.—12. ure dopoldne in od 3.—4. ure popoldne.

Telefon št. 185. Poštnega hranilnišnega urada št. 828.408.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani
Židovske ulice št. 7

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih 72-37

pušk in samokresov

ter sploh vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Somatose

mesna beljakovina

Najodličnejše, tek zbujačoče in živce oživlja-
joče krepilno sredstvo.

702 12

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Šolsko leto 1905/6 se prične z vpisovanjem dne 16., 18. in 19. sep-
tembra. To slovensko glasbeno vzgojevališče podaje učencem umetniško glas-
beno izobrazbo v raznih instrumentih, posebno v klavirju in violini
od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine, v violi,
vilončelu, kontrabasu in flavti do dostojne usposobljenosti za sodelo-
vanje v orkestru, dalje v solopetju od začetka do operne in koncertne višine
in v vseh znanstveno teoretičnih vedah, ki so za celotno in popolno
muzikalno izobrazbo neizogibno potrebne, posebno v glasbeni teoriji,
harmoniji, kontrapunktu in glasbeni zgodovini popolno izobrazbo za
razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, prvovodstvo itd.
Instrumentalnim učencem se nudi še posebej prilika, vaditi in izobraževati se
v orkestralnih ensemble-vajah, katere se vrše redno vsak teden. Glas-
beno estetične izobrazbe v zborovem petju se učenci uče pri skupnih vajah
zborov in pri event. sodelovanju pri koncertih. Na zavodu poučuje osem učil-
teljev. Zavod stoji pod artističnim vodstvom koncertnega vodje prof. Mateja
Hubada in pod administrativnim vodstvom šolskega ravnatelja Frana Ger-
biča. Šolnina znaša od 2 K na pol leta do 4 in 8 K na mesec. Natančnejše
se izve iz plakatih objav in pri društvu v Vegovih ulicah št. 5.

Odbor „Glasbene Matice“.

2012-3

Ustanovljeno 1862

Telefon 584.

Najstarejša tvornica

peči in ognjišč

c. kr. dvojni

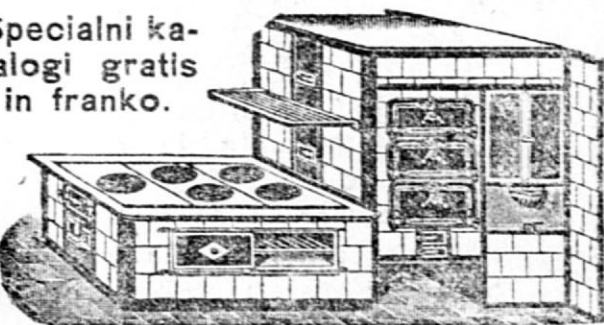
mašinist

RUDOLF GEBURTH, Dunaj

VII. Kaiserstrasse 71, na voglu Burggasse.

2773-5

Specialni ka-
talogi gratis
in franko.

Zaloga ognjišč, štedil-
nikov in strojnih ognjišč
za vsako porabo.

Vse vrste peči tudi s
trajnim gorenjem.

TRGOVINA Z MODNIM IN SVILE-
NIM BLAGOM TER POTREB-
ŠČINAMI ZA KROJA-
ČE IN ŠIVILJE.
ERNEST SARK
LJUBLJANA
Dvorski trg št. 1.

Nova rast las! Nič več plešavosti!

Po izreku premnogih zdravnikov boljšega sredstva za rast las
ni moči več iznajti, nego je „Lovacrin“.

prezgodaj osivelim lasem zopet naravno barvo, odpravi srbeč, pospešuje rast obrvi, trepal-
nic, brk in brade ter rast las pri plešastih.
Cena velike steklenice „Lovacrina“ za več mesecev K 5.—, 3 steklenice
K 12.—, 6 steklenic K 20.—. — Pošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej
evropska zaloga:

M. FEITH na Dunaju, VI., Mariahilferstrasse 45.

Zaloga v Ljubljani: Anton Kane, drogerija, 1732-6
dobiva se pa tudi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.
Natančno naročnik se
pošilja s povzetjem.

Odlikovan s častno diplomom in zlato ko-
lajno na III. dunajski medni razstavi

1. maja 1904
pod pokrovit.
Nj. ces. in kr.
visokosti pre-
svetle gospe
nadvojvodinje
Marije Josipine.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3

se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.

Priznana solidno delo in zmerne cene.
Pristno angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

prilagojena

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev,
voznih koles,
glasbenih avtomatov
in
pisalnih
strojev.

Veliko zalogo

rokavic za dame
in gospode
kravat za gospode
toaletnega blaga

dalje

ščetič za zobe, glavnikov,
dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih
tovarn priporoča

Alojzij Persche

Ljubljana

38

Pred škofijo št. 21.

Klobuke slamnike
cilindre in čepice
v najnovejših faconah in v velikih izberah
priporoča
Ivan Soklič
Pod trambo št. 2. Postaja elek. železnice.

Pozor!

Zaradi drugega podjetja opustim svojo

manufakturno trgovino

in bodem odslej razprodajal po čudovito znižanih cenah vse v trgo-
vini se nahajajoče predmete suknene modnega in perilnega blaga,
platno za rjuhe, najboljše ovilne za matrace, kovrte, koce, pre-
proge i. t. d.

S spoštovanjem

143-38

Franco Dolenc v Ljubljani, Stari trg št. 1.

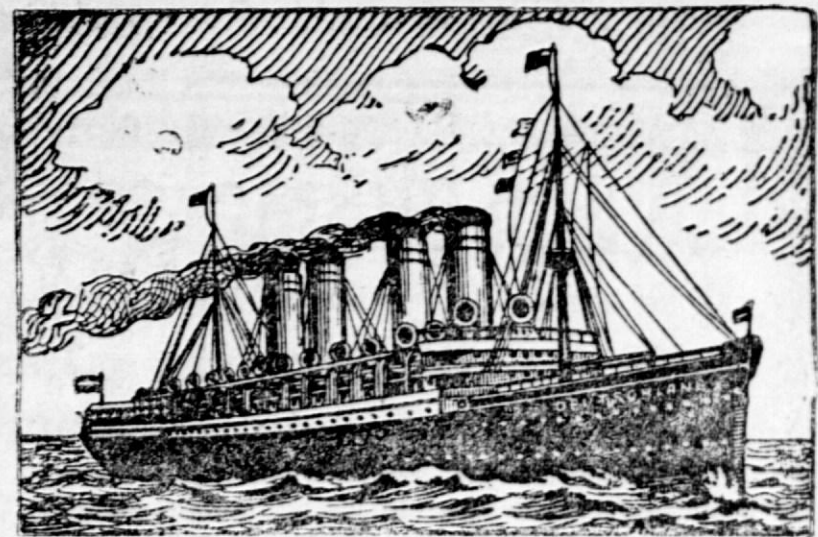
Hamburg- Amerika

Iz Ljubljane

v New-York

z dobro, prosto hrano.

Odhod iz Ljubljane vsak
ponedeljek, torek in četrtek
v tednu. 11-37

Zastopnik;

FR. SEUNIG, Ljubljana

31 Dunajska cesta 31

zraven
frange

Izvrstna sigurna vožnja, z
brzoparniki

samo 6 dni samo

Pojasnila
se dajo povečkrat brezplačno

Aviso.

Opozorja se na razglas št. 7733, objavljen v časopisih „Grazer
Zeitung“, „Grazer Tagespost“, „Laibacher Zeitung“, „Klagenfurter
Zeitung“, „Slovenski Narod“, „Osservatore Triestino“ in „Wiener
Landwirtschaftliche Zeitung“ zaradi

zagotovljenja kruha in ovsa

za garnizijske kraje 3. voja Maribor in Celovec, od 1. januarja 1906.
leta do 31. decembra 1906. leta.

Natančnejši pogoji se lahko ogledajo slednji dan pri vojaških pre-
skrbovalnih skladiščih v Mariboru, Celovcu in Gorici, od 8. do 12. ure
dopolne in od 2. do 4. ure popoldne, nadalje pri političnih okrajnih
oblastvih in kmetijskih deželnih društvih. Zvezki pogojev se pri ome-
njenih preskrbovalnih skladiščih dobe po 56 vin. za komad, even-
tuelno tudi po pošti.

2836-2

C. in kr. intendancija 3. voja.

25

Knjigoveznica

Fr. Breskvar

v Ljubljani

na Ribjem trgu

(vileg. Franciskanskega mostu)

priporoča cenj. p. n. občinstvu svoje

nanovo urejeno

tiskanje napisov za

trakove k vencem

napisov za društvene tra-

kove, za zastave itd.

In vsa druga v to stroko spa-

dajajoča dela.

Naročnikom zunaj Ljubljane raz-

pošiljam izgotovljena dela že s

prvim odhajajočim vlakom.

26

* Reklamne table *

za trgovce, rokodelce,
obrtnike itd.

v raznih barvah in velikostih.

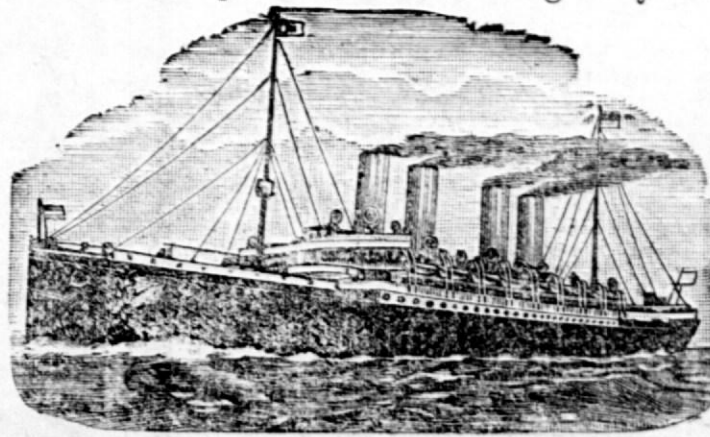
Ker so tiskani napisi še enkrat
lepši, okusnejši in ličnejši, ka-
kar pa napisi iz nalepljenih
papirnatih črk in ker tudi niso
dražji, se naidejam od slav.
p. n. občinstva, zlasti pa od gg.
vrtnarjev in trgovcev, ki se
bavijo s prodajo trakov in ven-
cev, mnogo naročil, ki jih bom
vse izvršil v popolno zadovolj-
nost cenjenih naročnikov.

Cene zmerne, postrežba
solidna in točna.

7

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v
New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navede-
nega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških želez-
nic dobite v Ljubljani edino te pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. —
Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezpla-
čno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Califor-
nijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše
društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej
progi iz Bremna enkrat mesečno. 2836-5

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta,
kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!
Berite!

Svojo
od c. kr. vlade koncesionirano
Šolo

za krojno risanje in izdelovanje ženskih oblek
priporoča

Marica Nachtigall-Slavčeva
v Ljubljani, v Knafljevih ulicah št. 5
pritličje, desno 2925-2
hiša „Narodne tiskarne“.

Lovske puške

vseh sistemov, priznано izdelki prve
vrste z največjim strelnim učinkom
priporoča 597-30

Peter Wernig

c. kr. dvorni dobavitelj orožja
v Borovljah na Koroškem.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Le malo časa

se prodaja zaradi opustitve
več vrst blaga 2812-3

pod tvorniško ceno
v modni trgovini

Rudolf Jesenko

Stari trg št. 13

Ti

ne dobiš za gojitev kože, osobito
za odstranitev peg in za doseg
nežne polti boljšega in uspešnej-
šega zdravilnega mila, nego je pre-
izkušeno

Bergmannovo lilijno mlečnato milo
(znamka 2 škrata)

Bergmann & Co., Dečini ob Labi.

Prodajajo kos po 80 vin.

J. Wutscherja nasl. V. Schiffer,
drogerija Anton Kanc in Oto
Fettich-Frankheim v Ljubljani.

2 930-13

Ohranitev zdravega
* **ŽELODCA** *

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v urav-
navi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega sa-
prja. Preizkušeno, iz izbranih najboljših in uspeš-
nih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tek slu-
žajoče in prebavljanje pospešujoče in lahko od-
vaja domače zdravilo, ki ublaži in odstrani
znane posledice nezmernosti, slabe diete, preha-
lenja in sopnega zapirja, n. pr. gorčico, na-
penjanje, nesmerna tvoritve kislin ter krče ž.
dr. Rose balsam za želodec iz lekarne B.
FRAGNERJA v PRAGI.

VARILLO!
Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno
znamko.

Glavna zaloge
lekarna B. FRAGNERJA v Pragi,
c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudova ulice 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.
Proti vpošiljavi K 256 se pošlje ve-
lika steklenica in za K 150 mala ste-
klenica na vse poštuje avstro-ogerske
monarhije poštne prosto.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.
v Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih:
O. Ploccol, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-
b. detschlager, J. Mayr. 2678-22

VREDNOST

MAGGI-jeva odlikovanja: 4 volike nagrade, 26 zlatih kolaj, 6 častnih diplom, 5 častnih nagrad, šestkrat brez tekmovalja, med drugim: 1889 in 900 l. na svetovnih razstavah v Parizu. (Julij Maggi, sodnik o razpisanih nagradah.)

okušene hrane se ne kaže samo v večjem, z jedjo združenim užitku, kajti čim bolj okusna je hrana, tem
lažje jo prebavi želodec in tem boljše se porabijo njene redilne snovi. To nam pojasni vspeh

MAGGI-jeve ZAŠČIMBE za JUHO in JEDILA.

Ta je za skrbno gospodinjstvo preskušeno ceno sredstvo, ki podeli slabi mesni in Bouillon-juhi, polivkam, ze-
lenjavam, jajčnim jedem itd. močan, prijeten okus. Ker je zelo izdatno, se ne sme nikdar preveč pride-
jati! Sale, ko je jed gotova, naj se pridene! — Dobiva se v vseh trgovinah s kolonialnim blagom,
delikatesami in drogerijah, v stekleničicah od 50 h (še se potem napolni od 40 h) naprej.

Kdor je vaju piti kakao, naj
v svoj prid poizkusi novo vrsto

Ivana Hoffa
KANDOL-KAKAO

ki zaradi svoje neznatne tolišča-
tostine moti prebavljanja, ampak
je jako lahko prebaven.

Kandol-kakao
ima mimo vseh drugih
kakaovskih vrst vrhutega to
odločilno prednost, da je ob
najboljšem okusu
dokaj cenejši in zaradi zdru-
žitve s sladom tudi jako
redilen.

Kdor poizkusi Kandol-kakao, ga rabi trajno.

Zavoji po 1/4 kg 90 vin. se dobivajo
v vseh trgovinah
s specerijskim in
kolonialnim
blagom.

Pristno samo v zavojih z levjo znamko.

Vsak dan sveži

sladoled

se dobiva 1030-28

v kavarni in slaščičarni
Jakob Zalaznik
Stari trg šte. 21.

Žalne klobuke

vence in trakove

priporoča 38

Benedikt, Ljubljana.

Višjega stavbnega zdravnika
in fizika dr. Schmidta znamenito

olje za sluh

odstranja hitro in temeljito nastalo
gluhoto, tečenje iz ušes, šu-
menje po ušesih in naglušnost
tudi ako je že zastarano.

Steklenica stane 2 gl. z navodilom o
uporabi. Dobiva se samo v lekarni pri

Črnem orlu na Novem
trgu v Celovcu. 2168-6

Založnik zveze c. k. av. drž. uradnikov

K. Košak

zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice 5

priporoča slav. občinstvu svojo

veliko zalogo

zlatnine in srebrnine,
briljantov in diamantov

in drugih v njegovo stroko

142 spadajočih stvari 39

po najnižjih cenah.

Pravkar izšlo:

Janez Trdina.

Verske bajke, stare in nove.
Bajke in povesti o Gorjancih.

Zbranih spisov knjiga 2. 23-106

Ko je bil začel Trdina v 1. letniku
„Ljubljanskega Zvona“ 1. 1881. priob-
čevati svoje bajke in povesti, je ostrel
slovenski svet nad bogato zakladnico
domišljije naroda, bivajočega ob do-
lenjskih Gorjancih, začudil pa se je
tudi nad obliko, v kakršni jih je pi-
satelj podajal. Snov, slog, jezik, vse
je bilo pristno narodno. Nabirajoč
narodno blago in priobčujoč ga šir-
šemu svetu, ponarodnel je pisatelj sam.
Trdinove spise priporočamo z
mirno vestjo kot najlepši književni
dar, in sicer:

„Bahovi huzarji in Iliri“

broš. 3 K, s poštnino 3 K 20 v.

eleg. vez. 4 K 50 h, s poštnino 4 K 70 h.

Verske bajke in Bajke in

povesti o Gorjancih. I.

broš. 2 K, s poštnino 2 K 10 h,

eleg. vez. 3 K 20 h, s poštnino 3 K 40 h.

Dobiva se v založništvu

Lav. Schwentnerja

v Ljubljani

Prešernove ulice 3.

Otvoritveno naznanilo!

V nedeljo, dne 10. septembra 1905. leta otvoritev nove
umetniške razstave

Panorama-Kosmorama

v Ljubljani, Dvorski trg 3, pod „Narodno kavarno“.

Stalna razstava odlikovanih izvirnih stereogramov na steklu.

Vsak teden nova serija. * * Potovanje po vesoljnem svetu.
Zanimivost prve vrste. * Električna razsvetljava.

Ogleda se lahko vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer.

Vstopnina 30 h. Dijaki, otroci in vojaki 20 h. — V abonementu 10 vstopnic 2 K.
Dijaki, otroci in vojaki 1 K 50 h.

Od dne 10. do 17. septembra 1905. leta

**Vzhodna Sibirija. Vladivostok. Preko-
sibirska železnica. Amur. Irkutsk itd.**